DOCUMENT RESUME

ED 401 729 FL 024 217

AUTHOR Tumsorn, Maneewan; Chansiriyotin, Supaporn
TITLE Northern-Central Thai Dictionary. Revised Edition.
INSTITUTION Peace Corps (Thailand).
PUB DATE 86
NOTE 53p.
PUB TYPE Reference Materials - Vocabularies/Classifications/Dictionaries (134)
LANGUAGE Thai; English

EDRS PRICE MF01/PC03 Plus Postage.
DESCRIPTORS Alphabets; Definitions; Foreign Countries; Language Patterns; *Language Variation; *Regional Dialects; *Second Languages; *Thai; *Uncommonly Taught Languages; *Vocabulary; Volunteer Training
IDENTIFIERS *Peace Corps; Thailand

ABSTRACT

The dictionary for the Northern-Central variety of Thai is designed as a reference for use by Peace Corps volunteers assigned to northern Thailand. An introductory section gives an overview of the dictionary's content and design and of the use of the Central Thai alphabet (the old Northern alphabet is rarely used). Most of the words included are functional vocabulary. Each entry includes the Thai word, an English translation, and the usage illustrated in a sample sentence written in Central Thai script. (MSE)

****
* Reproductions supplied by EDRS are the best that can be made *
* from the original document. *
****

ED 401 729

PEACE CORPS/THAILAND
NORTHERN-CENTRAL THAI DICTIONARY

REVISED EDITION

PREPARED BY

U.S. DEPARTMENT OF EDUCATION
Office of Educational Research and Improvement
EDUCATIONAL RESOURCES INFORMATION CENTER (ERIC)
☐ This document has been reproduced as received from the person or organization originating it.
☐ Minor changes have been made to improve reproduction quality.
• Points of view or opinions stated in this document do not necessarily represent official OERI position or policy.

MANEEWAN TUMSORN

SUPAPORN CHANSIRIYOTIN

FL024217

BEST COPY AVAILABLE

INTRODUCTION

This Northern Thai dictionary is a revised edition of the "Central - Northern Thai Dictionary" developed in 1981. The revision was based on the feedback we received from the Peace Corps volunteers who used the first edition.

Both format and content of the first edition have been changed: for one thing, the script is larger. An English column has been added and each entry starts with Northern Thai instead of Central Thai. So, on each page, there are four columns: the Northern Thai word, the Central Thai equivalent, the English equivalent, and sample usages.

In the first edition, the words were based almost entirely on words from the Silent Way charts. In the revised edition, those Northern Thai words which have the same sounds and meaning as Central Thai words have not been included. In addition some nouns and other high frequency words have been added. The most common words are marked with two astensks "* *". Many of these words carry meaning in a sentence, such as "who", "why" and "or". The next most commonly used group of words are marked with one asterisk "*". Those words may be sufficient for many PCV's working and living in situations where people speak mainly Central Thai. Those words without an asterisk include many nouns, verbs, adjectives and adverbs used for specific ideas, such as the words for "market", "sour", etc. The last grouping of words are less - used and printed in the example sentences without any translation. You may ask your friends or tutor to help explain these words to you.

These new words came from several different sources. One source was an article called, "An Introduction to the Study of Spoken Northern Thai", by Hope Purnell and Sukantha. It explains the similarities and differences between Central and Northern Thai, usage in different social situations, and methods and resources for learning Northern Thai. Other words are from the Peace Corps' Basic Reading Preview. The writers also used their own judgement as to additional high frequency words used in everyday conversation.

The writers were aware that there are variations from province to province. It is the purpose of this edition to cover some of these variations so that this dictionary will be more applicable to users in different provinces. However, it is recommended that you study this dictionary with a friend or tutor especially on how a certain word is used in different sentences with different meanings, along with its pronunciation.

Since the old Northern alphabet is rarely used now, the Central Thai alphabet and tone rules have been used to represent Northern Thai sounds. Tone markers are used in some words for which there is no precedent in Central Thai in order to represent the tones in this dialect. For example: ข๊ด (to represent high-high tones) and แหล๋ว (to represent rising-rising tones).

This dictionary would not have been possible without the help of many people. We would like to thank the following people for writing, editing, proofreading and offering suggestions:

Aj. Nisa	Attanandana	Aj. Maneewan Tumsorn
Aj. Supaporn	Chansiriyothin	Robert Vryheid
Phanarai	Hoyeephur	Aj. Amphon Sayoopua
Aj. Uthai	Kaewkhao	Peter Coombs
Michael	Honegger	

We hope that this improved second edition of the Northern Dictionary helps you learn the Northern dialect. And we would appreciate any suggestions or feedback for further improvements to this dictionary.

May 27, 1986
Training Office
Peace Corps/Thailand

สารบัญ

หน้า

ก. 1
ข. 6
ค. 8
ง. 9
จ. 9
ช. 12
ญ 13
ด. 15
ต. 16
ถ. 23
ท. 24
น. 24
บ. 25
ป. 27
ผ. 32
ฝ. 33
พ. 34
ฟ. 34
ม. 35
ย. 37
ล. 37
ว. 39
ส. 40
ห. 43
อ. 45
ฮ. 47

ก

กน	คน	to stir	จ้วย<u>กน</u>หม้อแก๋งหื้อทำเต็อะเจ้า <u>กน</u>เข้าแดงเอาไว้แจกงานปอย
ก้วยเตด มะละก้อ		papaya	<u>ก้วยเตด</u>สองแก่นเต้าใดคับ
ก่อ (syn. บ่อ)	ไหม	an interrogative used at the end of a question that requires a yes or no answer	น้ำพิกอ่องลำ<u>ก่อ</u>คับ ไปแอ่วเจียงใหม่ม่วน<u>ก่อ</u> ไปกาด<u>ก่อ</u>เจ้า
กอง	ทางเดิน, ถนน, ตรอก, ซอย	path	<u>กอง</u>นี้กีดลถสวนกั๋นบ่ได้ บ้านข้าเจ้าอยู่ใน<u>กอง</u>ข้างวัด
กองหา	บ่นถึง, พูดถึง	to talk about, mention often (in the sense of missing or thinking of a person)	ผมหยะไปซะอำหึกวันบ่ดายบ่ถ้า<u>กองหา</u>ผมเน่อ ข้าเจ้าบ่ได้เขียนจ๊ดหมายเถิงแม่เมินแหล้ว เป๋นท่าหยะ <u>กองหา</u>ฮันเน๊าะ
กอน, กอนว่า	ถ้า, หากว่า, ถ้าหากว่า	if	<u>กอนว่า</u>ฝนตกจาวนาหยะดีใจ๋ขนาด <u>กอน</u>โฮงเฮียนปิ๊ดเฮาหยะไปแอ่วกุงเทพ
ก้อบ	ตอน	air-layer	<u>ก้อบ</u>กิ่งบ่ะนาวเอาไว้ปูกหน้าฝน
ก้อม	1. สั้น 2. ท่อน	to be short piece	ไม้นี่มัน<u>ก้อม</u>ไป มันบ่ญาว ตั๊ดไม้เป๋น<u>ก้อม</u> ๆ
กอย (syn. ผ่อ, แญ่ง)	ดู, มอง	to see, to watch	วันนี่หยะไป<u>กอย</u>เป๋นผลมเทียมควาย ตี้ ล.พ.ช. ใค่ไป<u>กอย</u>หนังก่อ
ก้อย	เบา, ค่อย	soft, gently, little by little, not very	อู้กั๋น<u>ก้อย</u> ๆ หน้อยเจ้า ใจ๋เย็น ๆ <u>ก้อย</u> ๆ ญะบ่ถ้าฟัง หนังสือเล่มนี่บ่<u>ก้อย</u>ดีเต้าใด
กะลัง	กำลัง	adv. aux. indicating action going on or state prevailing at a given time	<u>กะลัง</u>ญะหญังอยู่คับ <u>กะลัง</u>กิ๋นเข้าอยู่เจ้า ฝน<u>กะลัง</u>ต๊ก
ก๋ะ	ก็	too, then (often not translated in English)	กอนว่าใค่ไปกาดกับผม<u>ก๋ะ</u>ไป กอนวันนี้ขี้ค้าน<u>ก๋ะ</u>บ่ถ้าญะเน่อ

กะวา	หรือ, รึ	or	วันนี้เหะอยู่ที่สำนักงานกะวาโบหยู่บ้าน ใคกินแก่งโอ๊ะกะวาลาบจิน
ก๊ะหา syn เปิ้ง	เพิง -	just, just now	เปิ้นก๊ะหาอยู่เมืองไทยได้เจ็ดเดือน ผมก๊ะหาได้ยินจ็ดหมายจากเปื้อน
กิ๊ดต๊อง	อิม	to be full	กินเข้านักกะเลยกิ๊ดต๊อง
กั๋น	1. กัน	together with	จ้วยกั๋นญะกำนกำเจ้า ไปกินเข้าด้วยกั๋นบ่อคับ
	2. ป้องกัน	to prevent	หยอดวัคซีนกั๋นโลคหาหื่อโก กินยาแฟนซีด้ากั๋นไข้มาเลเลีย
กั๊บ	คับ	to be tight	ข้าเจ้าตุ้ยขึ้นเสื้อจ๋นปอกั๊บมด
กั๊บ, กะ	กับ, กะ	with, and	หยะไปกุงเทพกั๊บไผ
กั๊บไฟ	ไม้ขีดไฟ	match	ขอยืมกั๊บไฟกำคับ ขอซื้อกั๊บไฟจิมเจ้า
กั๋ว	กลัว	to be afraid to fear	กั๋วบ่มีงบปะมาณ กั๋วบ่มีเวลาปอ
กา, ก๊ะ	เหรอ, รึ	a particle used at the end of a sentence to indicate a question	วันนี่บ่ญะกำนกาคับ บ่ไปแอ่วกุงเทพกาเจ้า เป็นหยะเจื๋อก๊ะ
ก่า, ก่ะ	ซิ, สิ	a particle denoting definiteness or emphasis	กอนว่าใค่ได้ก่ะเอาไปก่ะ ไปตวยกั๋นก่า หยะไปญะก่ะ เป็นบ่ลั้งไปปู้นล่ะก่า
ก้า	1. กล้า	to be brave	เป็นเป็นคนก้า ล่ะอ่อนคนนี้ใจ๋ก้าขนาด
	2. พันธุ์พืช	breed	วันนี่เอาก้าพักมาแจก ไปล๊กก้าเข้าตี้นา
	3. ราคา	cost	ก้าเตี่ยวตั๋วนี๊สองล้อยขาวห้าบาท หนังสือเล่มนี๊มีก้าหกซิบบาท
	4. คุณค่า	value	เป็นเป็นคนมีก้า แม่ญิงคนนี่บ่มีก้า
	5. เฉพาะ	especially	ผมมักก้าบ่ะหนุน

ก็, ...ก็... เท่า...เท่านั้น	แค่, แค่...เท่านั้น	just, just only	มีเหล้าก็เบียร์ บ่ได้ปูกะเยื่อส้มปูก็ถ้วยหิน ผมมักกินก็เท่าเท่านั้น
ก็, ก้า	มั้ง	a particle used at the end of a sentence to indicate a sense of uncertainty	แม่นแหล้วก็ ใจแหล้วก็ บ่ไปเตื่อก็
กำน	แพ้	to lost, to be defeated	ฟุตบอลพม่ากำนฟุตบอลสิงคโปร์
กำง	1. กลาง 2. คลี่, กาง	middle to spread	ไผยืนอยู่กำงห้อง ฝนตกแหล้วจ้วยกำงจ้องหื่อกำ
กำน	1. การ	bound element placed before noun or active verbs to form a noun	กำนเงินบะเดียวนิ็บ่ปอดิเท้าใด ศูนย์กำนศึกษานอกโฮงเฮียนไปตางใด
	2. งาน	work	มีกำนอะหญังหื่อญะพ่องคับ
กาด	ตลาด	market	กาดเทศบาลไปตางใด
ก้าย	เบื่อ, น่าเบื่อ	to be bored, to be boring	ก้ายน้ำพิกแต้ ๆ ก้ายขนาด เปิงดีก้าย
กำย	1. ผ่าน	to pass	หันเป็นญ่างกำยกาดไปตะกี้นี๊ เดียวกำยหน้าผมไป
	2. เปลียน	to become	คุณใจกำยเป็นคนขี้เหล้าไปเหียแหล้ว น้ำแข็งไน่กำยเป็นน้ำไปมดละ
กำ syn. เตื่อ	1. หน่อย	a particle used at the end of a request	จ้วยพิมพ์หื่อผมกำคับ จ้วยอ่านภาษาไทยหื่อข้าเจ้ากำเจ้า
	2. คำ	word	ข้าเจ้าผู้กำเมืองได้บ่นัก กำนี้แป๋ว่าอะหญังคับ
	3. ครั้ง, ที	time	ผู้แหมกำเตื่อะเจ้า ข้าเจ้าพังบ่ตัน ไปกาดแหมกำเตื่อะคับ มาเมืองไทยกำแลกผู้สึกจ๊ะใด พ่องเจ้า

กำ, กำเดียว (syn. บึ๊ด, บึ๊ด-เดียว, บึ๊ดนึ่ง)	เดี๋ยว, ประเดี๋ยว	just a moment	ถ้ากำน้อ กำเดียวไปกินเข้าตี้บ้านน้อ กำเดียวหยะญะอะหญัง
กำกึ๊ด	-ความคิด	thought, opinion	จาวบ้านเป็นมีกำกึ๊ดดี/เป็นหยะจ้วย กันแป้งหนตางเข้าหมู่บ้าน
กำเต๊อะ, กำโล๊ะ, กำดุ๊	ที, หน่อย, หน่อยสิ	a particle used at the end of a request	เอาป่าใส่ถุงหื้อกำเต๊อะ จ้วยไปส่งตี้ศูนย์มาเลเลียกำโล๊ะคับ กำเจื๊อกหื้อกำดุ๊คับ
กำเมือง	ภาษาเหนือ	northern dialect	ข้าเจ้าใค่ผู้กำเมืองได้เก่ง ๆ
กำ	1. ถือ	to hold	จ้วยกำเจื๊อกหื้อผมกำคับ
	2. กรรม	karma, misfortune	อ้ายเป็นคนมีกำบ่มีไผฮัก
	3. กำ	handful, bunch	ผักบุ้งสามกำกึ๊บาทเจ้า
กี๊	กี่	how much, how many	บ่ะเต้าแก่นนี้กี๊บาทเจ้า ตี้ลำปางมีอาสาสมัครกี๊คน
กิน	กิน	to eat	วันนี้ญะหญังกินคับ กินเข้ากับอะหญังเจ้า
กีด	แคบ	to be narrow	ห้องนี้กีดแต้ ๆ บ้านนี้กีดแต้ ๆ เป็นเป่นคนใจกีด
กึ๊ด	คิด	to think	วันพูกกึ๊ดว่าหยะญะอะหญังเจ้า กึ๊ดดี ๆ เอาซะตังไว้ตี้ไหน
กึ๊ดญาก	หนักใจ	to be depressed, to have a burden upon one's heart.	กอนว่าฝนต๊กผมกึ๊ดญากเข้าไป หมู่บ้านขนาด
กึ๊ดเติงหา, กึ๊ดฮอด	คิดถึง	to miss	กึ๊ดเติงหาบ้านก่อเจ้า กึ๊ดเติงหาแฟนขนาด
กู้	คู่	pair, couple, classifier for a pair of things	เกือกกู้สีดำนี่เต้าใดเจ้า กู้นี้เป๋งกันขนาด อ้ายใค่ได้เกือกใหม่สักสามกู้ ขอตะเกียบลองกู้คับ
กุ๋, กู้	ทุก	every	คุณลิช่าไปญะกำนกุ๋วันใจ้ก่อ

syn. ตึง		each	อาสาสมัครกู้คนขอบกิ๋นอาหารไทย
เก็บ	เก็บ	1. to pick up, collect	ป้าคำใสเก็บดอกไม้ไปขายตี้กาด
		2. to keep	เก็บฮูบเป็นหื้อดี ๆ เน่อ
เค็ม	เค็ม	to be salty	แก๋งม่ะหนุนนี้เค็มไปหน้อย
เคย	เคย	ever, used to	เคยไปแอ่วเจียงฮายก่อคับ ผมเคยอยู่เจียงใหม่มาก่อน
เกี้ก	เกะกะ, กีดขวาง	to be obstructive, to be in the way of	กิ่งไม้นี่เกี้กหนตางจ้วยตัดกำคับ กอนว่านังตี้นี่หยะเกี้กก่อคับ
เกิง	ครึ่ง, กึ่ง	half	ส้มเกิงกิโลเต้าใดคับ ข้าเจ้าอยู่เมืองไทยได้บี่เกิง แหล้วเจ้า
เกิ้ง	บัง	to shield from the sun	ปูกเก๊าบ่ะถั่วแหล้วหาอะหญังมาเกิ้งแดดเหีย
เกิด	1. เกิด	to be born	อ้ายเกิดเดือนหญังเจ้า ผมเกิดเดือนกุมภา
		to happen	เกิดอะหญังขึ้นวันนี่หัวหน้าโขด เกิดหญังขึ้นกับเป็น
	2. คลอด	to give birth	เป็นมานปอหยะดีเกิดละ เมียหัวหน้าไปเกิดลูกตี้โฮงยา ไปผ่อควายเกิดลูก
เก็ด	1. สะกัด, กั้น,	to block	เอาไม้เก็ดไว้บ่หื้อดินโปด
	2. ดักดู, คอยดู	to wait for someone to come along	ไปเก็ดผ่อขบวนแห่ตี้คาลาก๋าง
เกิบ, เกือก, เกียก, เค้บ	รองเท้า	shoes	เกิบกู้สีแดงนี่หองไผ
เก๊า	1. ต้น,	class term for trees and plants of all kinds	นี่เก๊าอะหญังคับ นี่เก๊าบ่ะป้าวกะเก๊าบ่ะลำใญ
	2. โคน	the beginning part	ข้าเจ้าเจ็บตี้เก๊าแขน
	3. แรก	first	ผมเป็นลูกคนเก๊าคับ
เกี้ยด (syn. โขด)	โกรธ, ไมโห	to get mad, to be angry	ลูกน้องบ่ญะกำนหัวหน้าเกี้ยด

BEST COPY AVAILABLE

เกียม	เตรียม	to prepare	คืนนี้ข้าเจ้าหยะเกียมบทเฮียนไว้สอบ เป็นเกียมคัวหยะไปตางใด
เกื๋อ, เกี๋ย	1. เกลือ	salt	ญะกิ๋นใส่เกื๋อตวย
	2. ให้อาหารสัตว์	to feed animal	คำแหล้วมีไผเกื๋อเข้าหมูเข้าไก่ละญัง
	3. ปู	to spread out	เกี๋ยสาดก่อนแหล้วก้อยนัง เกื๋อสะลีแหล้วละญังใค่ลับละ
แก่	มาก	a lot, very	มีจาวบ้านมาปะชุมนักแก่ ละอ่อนคนนี้ดื้อแก่
แก่บ้าน	ผู้ใหญ่บ้าน	village headman	แก่บ้านเป็นจี้อะหญังเจ้า
แก้ด	เตี้ย	to be short (in height)	เก๊าไม้เก๊านีมันแก้ด ฝรั่งคนนีแก้ดเนาะเป็นบ่สูง
syn. แต่ม, ต่ำ			
แก่น	1. ผล, ลูก	classifier for fruit	ซื้อบ่ะม่วงสามแก่น
	2. เมล็ด	seed	เก็บแก่นก้วยเตดไว้ปูก
แก๋น	อับโชค, ซวย	unlucky	วันนีแก๋นอะหญังกะบ่ฮู้ ขายคัวก่ะบ่ได้
ใก้	ใกล้	to be near	ใฮงเฮียนอยู่ใก้โฮงพัก เอาโต๊ะวางใก้ ๆ หน้าต่าง
ไก๋	ไกล	to be far	บ้านข้าเจ้าอยู่ไก๋เวียง นังไก๋ไปแถ็ดเข้ามาไก้ ๆ

ข

ขนาด	มาก	very, a lot	งามขนาด เก่งขนาด บ่ม่วนขนาด
ขับ	กัด	to bite	คุณคาร์ลโดนหมาขับ กอนว่าโดนญุงกันป่องขับหยะเป็น ไข้มาเลเลีย
ขวาย	สาย	to be late	วันนี่หลับลุกขวายแก่ วันนี่มาแผวตี้ทำงานขวายแหล้ว
ขอสุมา	ขอโทษ, ขออภัย	to apologize, excuse me	ขอสุมาเต๊อะเจ้า ขอตางหน้อยเจ้า

ของกิ๋น	กับข้าว, อาหาร	food	ของกิ๋นตางภาคเหนือมีน้ำพิกอ่อง แกงเค แกงฮังเล แกงโฮะ น้ำพิกหนุ่ม
ขอย	อิจฉา	to be jealous	ขอยคุณมิเกลดี้เป็นได้อยู่เจียงใหม่
ขะใจ๋	รีบ	to hurry	ขะใจ๋เขียนโคงกำนี้อแหล้ว หยะได้ไปแอ่ว ขะใจ๋ญะกำนี้อแหล้วก่อนไปกุงเทพ ขะใจ๋ไปญะกำน ขวายแหล้ว
ขัว	1. สะพาน 2. ขวา	bridge right hand	กอนว่าข้ามขัวนี้ไปก่ะแผวบ้านกำนัน บ้านผมอยู่ตางขัว ญ่างกำยกาดแหล้วเลี้ยวขัวหยะเถิงบ้านข้าเจ้า
ข้าเจ้า	ดิฉัน	I, me (used for female)	ข้าเจ้าญะกำนดี้มาเลเลียเจียงใหม่เจ้า
ขี้ค้าน	ขี้เกียจ	to be lazy	เป็นนักเลียนขี้ค้านบ่ได้
ขี้จี๊	ขี้เหนียว	to be stingy	อุ๊ยสมเป็นเป็นคนขี้จี๊ขนาด
ขี้จุ๊	โกหก	to tell a lie, to be untrue to annoy, tease	บ่ดีเจื้อเป็น เป็นเป็นคนขี้จุ๊
ขี้เป๊อะ	โคลน	mud	ฝนตึกตางบ่ดี มีก้าขี้เป๊อะ
ขี้เห๊อะ	ขยะ	garbage	เอาขี้เห๊อะไปคว่างเหีย บ่ดีคว่างขี้เห๊อะเหี้ย
ขุม	หลุม	hole	ลุงปันกะลังขุดขุม เป็นหยะปูกเก๊าไม้ ขุมนี้เล็กเต้าใด
เข	บังคับ	to force	หัวหน้าเขผมไปหมู่บ้าน เป็นเขหื้อข้าเจ้ากิ๋นเหล้า
เข้า	ข้าว	rice	กิ๋นเข้าแหล้วกา กิ๋นเข้าติ๊ก ๆ บ่ถ้ากั๋วตุ้ย
เข้างาย	อาหารเช้า	breakfast	วันนี้กิ๋นเข้างายกี๋โมง กิ๋นเข้างายกับอะหญังคับ
เข้าจ้าว	ข้าวสวย	ordinary rice	ขอเข้าจ้าวสามจานคับ ฮาบ่ชอบกิ๋นเข้าจ้าวเต้าใด
เข้าใจ๋	เข้าใจ	to understand	ตู้แหมกำเต๊อะเจ้าข้าเจ้าบ่เข้าใจ๋ คิงบ่เข้าใจ๋กาดี้หัวหน้าเป็นตู้

เข้าตอน	อาหารกลางวัน	lunch	เดี๋ยงแหล้วไปกิ๋นเข้าตอนกั๋นเด๊อะ
เข้านึ่ง	ข้าวเหนียว	sticky rice	กิ๋นเข้านึ่งกับแกงฮังเลล่ำขนาด
เข้าโปด, เข้าสาลี	ข้าวโพด	corn	ผมบ่ใค่มักเข้าโปดเต้าใด ลุงดีเป็นญะไฮ่เข้าโปด
เข้าแลง	อาหารเย็น	dinner	วันนี้หัวหน้าหยะเลี้ยงเข้าแลงตี้บ้านเป้น
เขียม	1. ประหยัด	to be thrifty, economical	เงินเดือนสี่ปันกอนใจ๋เขียม ๆ ก่ะปอ
	2. หายาก	to be rare	น้ำมันมีบ่นักเขียม ๆ พ่อง บ่ะเดียวนี้ไม้สักเขียมหาซื้อตี้ไหนก่ะบ่ได้
เขี้ยว	ฟัน	teeth	เจ็บเขี้ยวกิ๋นเข้าบ่ลำ
โขด (syn. เกี้ยด)	โกรธ	to get mad, to be angry	กอนว่าลูกน้องบ่ญะกำน หัวหน้าหยะโขด นักเลียนบ่ตั้งใจ๋เฮียนคูใค่โขดขนาด

ค

คนเมือง, คนเมียง	ชาวเหนือ	northern Thai people	เป้นบ่ใจ้คนเมือง เป้นเป้นคนกุงเทพ
คับ	ครับ	yes (for male used at the end of sentences)	สบายดีกาคับ สุมาเต๊อะคับ
คัว	ของ	thing	อี่หน้องคำหล้าไปขายคัวตี้กาด หยะปี๊กอเมลิกาเก็บคัวล่ะกา
คว่าง	1. ทิ้ง, ทิ้งขว้าง	to throw	เอาขี้เหีอะไปคว่างละกา บ่ะม่วงเน่าละเอาคว่างเหีย
	2. ขว้างปา, ปา	to hurl, throw	ละอ่อนคว่างมะหินตึกบนหลังคาไผคว่างบ่ะม่วง
คุย, คี	รบกวน	to annoy	เป้นกะลังญะกำน บ่ดีคุยเป้น เป้นกะลังอู้กั๋น บ่ดีคีเป้น

คู •	ครู, อาจารย์	teacher	โฮงเฮียนนีมีฝรั่งเป็นคูสอนภาษาอังกิ๊ด
เค่ง	1. เคร่งครัด 2. ตึง -	to be strict to be strained	ผู้อำนวยท่านโฮงเฮียนนี่เป็นเป่นคนเค่ง ดึงสายวัดไปหื้อเค่ง ๆ
ใค่ •	อยาก, ต้องการ	to want, to need	ข้าเจ้าใค่ไปแอ่วภูเก็ต ผมใค่อยากกิ๋นน้ำ ผมอยากใค่สูบปุ๊ลี ข้าเจ้าใค่ได้ลถถีบ
ใค่ลับ	ง่วงนอน	to be sleepy	ตะคืนนี๊นอนเด็กเจ๊านี่เลยใค่ลับ
ใค่หัว	หัวเราะ	to laugh	วันนี่หัวหน้าเป๋นใจดีใค่หัวตึงวัน
ใคว่	ทั่ว	every where	ไปเซาะซื้อปุ๋ยใคว่เวียงก่ะบ่มี
		ง	
ง่อม •	เหงา	to be lonely	บ่มีไผมาแอ่วหาเลย ง่อมแต้ ๆ อยู่บ้านคนเดียวง่อมขนาด
งัว	วัว	cow, ox	บ้านอ้ายมีงัวกี่ตัว ซื้อจิ้นงัวสองกิโลเจ้า
งาม ••	สวย	to be beautiful, to be pretty, nicely	แม่ญิงคนนี่งามแต้ ๆ ผ้าตัดเสื้อผืนนี่งามดีน่อ บ่ะถั่วฝักญาวนี้งามแต้ ๆ บ่มีแมงกิ๋นเลย บ้านเป๋นมีดอกไม้งามเน๊าะ
งาย	เช้า	morning	ญะหญังกิ๋นงายนี่ กิ๋นเข้างายละญัง
งาว	โง่	to be stupid	คนบ่มีกำกึ๊ดเป๋นคนง่าว
งึด •	สงสัย, งง, ประหลาดใจ, ไม่เข้าใจ, แปลกใจ	to suspect to be surprised	กึ๊ดอะหญังบ่ออกเลยหญังมางึดแต้ ๆ งึดแต้ ๆ เป๋นฮู้อาญุข้าเจ้าได้จ๊ะใด
		จ	
จ๋น (syn. ตุ๊ก)	จน	to be poor	จาวบ้านบางคนเป๋นคนจ๋น บ่ใค่จ๋นก่ะบ่ดีขี้ค้าน

จ่นปอ •	จนกระทั่ง	until, till	ข้าเจ้าญะกำนอยู่ตี้สำนักงานจ่นปอ ห้าโมงแลง ถ้าจ่นปอก้าย
จ่ม	บ่น	to complain	หัวหน้าจ่มลูกน้องบ่ใค่ญะกำน
จวน	ชวน, ชักชวน	to persuade	ผมหยะจวนเปื้อนไปตวยได้ก่อ
จ้วย	ช่วย	to help	จ้วยสอนภาษาไทยหื้อผมจิมคับ จ้วยไปส่งข้าเจ้าตี้ศาลากำงกำเด๊อะเจ้
จ้อง •	ร่ม	umbrella	ขอยืมจ้องกำเน่อเจ้า
จ๊ะใด ••	อะไร, ยังไง	what, how	ภาษาอังกิ๊ดกำนี้แป่ว่าจ๊ะใดคับ เฮาหยะเพาะเห็ดฟางจ๊ะใด ตั๋วหยะไปกุงเทพจ๊ะใด ป้ายนี้อ่านว่าจ๊ะใด
จ๊ะใดก่ะจ้าง •	อย่างไรก็ตาม, อย่างไรก็ดี	anyhow, anyway, however	ฝนตกจ๊ะใดก่ะจ้างผมตึงหยะไปหมู่บ้าน เตียวขายถูกจ๊ะใดก่ะจ้างตึงบ่ซื้อ
จ๊ะอั้น ••	อย่างนั้น, ยังงั้น	like that	กิ๊ดจ๊ะอั้น บ่ถูกก๊าเจ้า กอนว่าญะจ๊ะอั้นบ่ได้แหล้วหยะญะจ๊ะใดคับ
จ๊ะอี้ ••	อย่างนี้ ยังงี้	like this	กอนว่าญะจะอี้บ่ดีแหล้วหยะหื้อญะจ๊ะใดคับ กำนี้เขียนจ๊ะอี้ แม่นก่อเจ้า
จัง	เกลียด, ไม่ชอบ	to hate, to dislike	คนเฒ่าจังละอ่อนดื้อ ข้าเจ้าจังคนขี้เหล้า
จั๊บ	พอดี	to fit exactly, just right	ตั๋วใส่เสื้อหองเป๊นจั๊บก่อ
จั้วโมง	ชั่วโมง	hour	คุณญะกำนวันละกี่จั้วโมง
จ๊า, จ้า	ช้า	to be slow	ตู้จ๊า ๆ หน้อยคับ ผมฟังบ่อตัน คนใจเย็นญะอะหญังก่ะจ้า
จำว่า, จำหลอนว่า	สมมุติว่า	suppose	จำว่าข้าเจ้ามีชะตังนัก ข้าเจ้าหยะหื้อชะตังกุ๊คน จำว่าวันนี้เป๋นวันหยุด นักเลียนหยะดีใจจ้าดนัก

จ้าง syn. สะหล่า	1. เป็น	can, to be able to	อู้กำเมืองจ้างก่อ ก้อบกิงกุหลาบจ้างก่อ
	2. เสมอ	always	เป็นจ้างมาหมู่บ้านกุ๊วันผัด ข้าวนึ่งจ้างติดมือ
	3. ช่าง	artisan	หมู่บ้านนีมีจ้างไม้กี๊คน ผมใค่ได้จ้างปูนมาจ้วยแป๋งถังเก็บน้ำฝน
จ้างมันเต๊อะ ..	ช่างมันเถอะ	let it be, don't worry	จ้างมันเต๊อะ บ่ถ้ากี๊ดนัก จ๊ะใดก่ะจ้วยบ่ได้ จ้างมันเต๊อะ
จ๋าง	จืด	to be tasteless, bland	แก๋งแคนีจ๋าง เอาเกื๋อมาใส่แหมหน้อย
จ้าด, จ้าดนัก ..	มาก	a lot, very	งานสงกานมีคนแอ่วจ้าดนัก ของกิ๋นจ้าดลำ หนังเลื่องนี๊จ้าดดี ไปแอ่วดอย ม่วนจ้าดนัก
จาว	ชาว	used to place in front of nouns to form noun derivatives about kinds of people	จาวบ้านส่วนนักเป๋นเป่นจาวไฮ่จาวนา จาวนาตี๋อำเภอนี๊เป๋นญะนาปี๋ละสองเตื๋อ
จ๋ำ	จำ	to remember	จ๋ำได้ก่อว่าโฮงหนังไปตางใด ข้าเจ้าจ๋ำจื่ออ้ายบ่ได้เจ้า
จิ๋น	เนื้อ	meat	กิ๋นเข้ากับจิ๋นหมูทอด
จิม	ชิม	to taste, try	ผมใค่จิมไส้อั่วว่าเป่นจ๊ะใด แก๋งนีลำดีจิมผ่อเต๊อะ
จิม syn. ด้วย	ด้วย	too, with, also	ขอปั๋นเจื๊อพักกาดจิมได้ก่อ ขอพิมพ์หนังสือนีหื้อจิมครับ จ้วยจิม
จี๋	ดูม	bloom, flower bud	ขอจี๋ดอกมะลิไปแป๋งมาลัยสักหน้อยเต๊อะเจ้า กุ๊หลาบญังเป่นจี๋อยู่ ฟังตั๊ดเน่อ
เจิน .	เชิญ	to invite	เจินขึ้นบ้านก่อนเต๊อะเจ้า เจินนั่งก่อนคับ

จื้อ ••	ชื่อ	name	เบิ้นจื้ออะหญัง จื้อบี้อ่านว่าจ๊ะใดเจ้า
เจ้า ••	คะ, ค่ะ	yes (for female used at the end of sentences)	สุมาเต๊อะเจ้า สวัสดีเจ้า
เจ๊า	เช้า	morning	เฮาต้องไปญะก๋านแปดโมงเจ๊า เจ๊านี้ออกบ้านกิ๊โมงคับ
เจื้อ	เชื่อ	to believe	เจื้อผมก่อว่าบี่นี้เข้าโป๊ดหยะได้ลาค ข้าเจ้าบ่ใค่เจื้อหมอดูเต้าใดเจ้า
เจื้อก	เชือก	rope, string	ดึงเจื้อกไปเค่ง ๆ ก๋าโล๊ะคับ เจื้อกนีญาวกิ๊เมตร
เจื๊อ, เจื๊ย	พันธุ์, เชื้อ	breed, species, germ	วันนี่หยะไปขอเจื๊อเหิดฟ่างตี้ศูนย์เกษต ก๋านผสมเทียมต้องใจ๊น้ำเจื๊อจากปู้ พันธุ์ตี้ดี
แจ่ง •	อธิบาย, บอก	to explain, to tell	หัวหน้าแจ่งงานหื้อลูกน้องฟังก่อ หยะญะก๋าน ข้าเจ้าแจ่งหื้อเปื้อนล่วมงานฟังว่าเบี้ ต้องจ้วยอะหญังพ่อง
แจ่ง	มุม	corner	กะเป๋าเสื้อผ้าวางอยู่แจ่งห้อง ตะวาป๊ะคุณจอห์นตี้แจ่งถนนท่าแ
ใจ้ (syn. แม่น) ••	ใช่	1. used in questions or in negative sentences 2. That is correct, Yes	อ้ายญะก๋านตี้ล.พ.ช.ใจ้ก่อ บ่ใจ้คับ ใจ้แหล้วคับ
ใจ๊	ใช้	to spend, to use	ฝ่ายนี้ใจ๊เงินงบปะมาณเสี้ยงไปสอ แสนบาท คูใจ๊ฮูบนาลิก๋าจ้วยสอนเลื่องเวลา

ซ

ซอบ •	ชอบ	to like	ผมซอบกิ๋นเข้านึ่งกับลาบ ข้าเจ้าซอบอู้กับจาวบ้านเจ้า
ซะป๊ะซะเป๊ด หลาย (syn. เป่อเลอะเป่อเต๋อ, เป่อเลอะขี้เต๋อ)		many things, a lot of different things	ฮ้านนี้ขายของซะป๊ะซะเป๊ด ป้ออุ๊ยค๋าปูกพักซะป๊ะซะเป๊ด

ซั้ม	ยิ่ง	more and more	เป็นหวัดละไปตากฝนซั้มหยะเป็นนัก ไปแหม ญะกำนได้นักเต้าใดซั้มดี
ซ้าม (sl.)	เคยตัว, เคยชิน	to be in the habit of	เป็นมีคนจ้วยญะกำนนัก เป็นเลยซ้าม ผมปาลูกสาวไปแอ่วสองเดื้อบ่ดาย ลูกผมเลยซ้าม
ซาว	ยีสิบ	twenty	บีนี้ข้าเจ้าอาญุได้ซาวแปดบีแหล้ว
สิบ	สิบ	ten	โฮงเฮียนนีมีอาจำนสอนภาษาอังกิ๊ด ซิบคน
ซื่อ	1. ตรง	to be straight	หนตางเส้นนี้ซื่อไปบ้านผมเลย
	2. ซื่อตรง	to be honest	หัวหน้าเป็นบ่คอลับชัน เป็นเป็นคนซื่อ
ซุ้มซิ่ม	โพล้เพล้	twilight time, dusk	แม่อุ้ยคำแปงมาหาคุณเจฟพรีปอซุ้มซิ่ม ล่ะ คุณแมทธิว ปิ๊กไปพะเญาปอ (มืด) ซุ้มซิ่มล่ะ
เซาะ	1. หา, ค้นหา	to look for	เซาะบ้านคุณลินน์บ่ป๊ะ บ่ฮู้อยู่ตางใด จ้วยเซาะใบคำล้องหองลุงมากำคับ
	2. เซาะ	to erode	ตำฝั่งแม่น้ำปิงโปดเพาะว่าโดนน้ำเซาะ
ใซ้	เลือก	to choose	อี่หน้องใซ้เอาพักตี้งาม ๆ ไปขายเน้อ ใซ้เอาเม็ดบ่ะถั่วตี้บ่งามออกเหีย
ซุนฝน	ตากฝน	to expose to rain	ฟังซุนฝนไปเดียวหยะบ่สะบาย

ญ

ญก	ยก	to lift	ญกเก้าอี้ไปตางใน เป็นญกหญังมาเห่อ
ญ้อน	ย้อน	1. to go back, turn back	กำเดียวผมหยะญ้อนไปบ้านอาจำนใหเ ข้าเจ้าหยะลวดไปกาดก่อนละก้อย ญ้อนมา เป็นละอ่อนบ่ดีญ้อนคนเฒ่า
		2. to talk back	นักเลียนคนนี่ชอบญ้อนอาจำน

ญ้อนวา, เพาะว่า	เพราะวา	because	เป็นลุ้ต้องญ้อนว่ากิ๋นแก่งโฮ๊ะ ญ้อนว่าเป็นเป็นคนดีจาวบ้านก่ะเลยฮัก
ญอม	ยอม	to let, allow	อีป้อเป็นญอมหื้อข้าเจ้าไปแอ่วตวย อ้ายคืนนี ไย้ผมบ่ญอมหื้อผมไปแม่สายตวยเป็น
ญะ	ทำ	to do, make	คุณไดแอนญะก๋านตี๋โฮงยาลำปาง เอาบ่ะถั่วเหลืองญะนมถั่วเหลือง นักเลียนกะลังญะก๋านบ้าน
ญะกิ๋น	ทำกับข้าว	to prepare food	เมียผมญะกิ๋นอยู่หลังบ้าน คุณมาลีญะกิ๋นลำปัดโห๊ะ ญะกิ๋นจ้างก่อ
ญั๋ง	ยัง	still, yet	ฝนต๊กจ๊ะอี้ญั๋งหยะไปแอ่วแหมก๊ะ ไปกาดละญั๋ง เป็นญั๋งอยู่ตี๋สำนักงาน
ญั๋งแควน	ดีขึ้น, ค่อยยังชั่ว	to get better, feel better	เจ็บต้องกิ๋นยาแหล้วก่ะฮู้สึกญั๋งแควน วันนี่บ่ปอย้อนเต้าใดญั๋งแควนกว่าตะวา ญั๋งแควนหน้อยงานบ่นัก
ญั๋งบ่, ญั๋ง...บ่	ยังไม่, ยัง...ไม่	not yet	วันนี่ผมญั๋งบ่ไปหมู่บ้านเตื้อ คุณสกอตญั๋งออกแบบฝายบ่แหล้ว กอนว่าอิ๊ดแก่ก่ะญั๋งก่อน
ญั้ง	1. หยุด 2. เลิก	to stop to give up	ลุงดีเป็นญั้งกิ๋นเหล้าได้สองติ๊ดแหล้ว
ญับ	จับ	to arrest, to catch	ต๋ำหนวดไล่ญับขโมย ก๋างเดือนนี้หยะออกไปญับญงดี้บ้านเหล่า
ญาก	ยาก	to be difficult	เก๊าดอกเอื้องปูกญากแก่ อู้กำเมืองญากขนาด
ญ่าง • (syn.เตียว)	เดิน	to walk	กอนว่าแดดฮ้อนผมบ่ซอบญ่างเต้าใด ข้าเจ้าหยะญ่างไปแอ่วบ้านปี้บัวผันเจ้า
ญาว	ยาว	to be long	ป้ออุ๊ยมีซอบใส่เสื้อแขนญาว ญะก๋าน ไม้แผ่นนี่ญาวขนาด

ญ่ำ	เหยียบ	to step on	ไผญ่ำขี้เป๊อะขึ้นมาบนนี้ ละวังญ่ำเก๊าบะถัว
ญิง	ยิง	to shoot	ต๋ำหนวดญิงขโมยต๋ายสองคน ละอ่อนป๊อจายเซาะญิงนก
ญิง, ญิง...ญิง	ยิง, ยิ่ง...ยิ่ง	more and more, increasingly, progressively	ละอ่อนญิงใหญ่ญิงดื้อ อยู่ลำปางญิงเมินญิงม่วน ญิงผ่อญิงงาม
ญินดี	1. ขอบคุณ, ขอบใจ	thank you	ญินดีเจ้า ญินดีจ้าดนักคับ ญินดีเน่อเจ้า
	2. ยินดี	congratulation	ขอแสดงความญินดีดวยเจ้า ญินดีดวยเน่อคับ
ญุง	ยุง	mosquito	เมืองไทยมีญุงนัก พ่นดีดีทีฆ่าญุง
ญุ้ง	1. ยุ่ง	to be busy, involved	เดือนนี่ผมญุ้งจ๋นปอบ่มีเวลาว่าง เขาซอบมาญุ้งกับงานผม
	2. รบกวน	to bother	ละอ่อนซอบเข้ามาญุ้งผม เวลาญ๊ะกำนบ่อยากหื้อไผมาญุ้ง ไปไก๋ ๆ ก่อน ฟังญุ้งเตื้อ
ญุบ	ยุบ	to collapse	ฝนต๊กนักดอยก่ะเลยญุบ โคงกำนญุบญ้อนว่าบ่มีเงิน ญะกำนนักละวังหยะญุบ
ญุ๊บ	จับ	to touch, catch	กอนว่าญุ๊บแก้มสาวหยะเสียผี ญุ๊บ ก้อย ๆ มันหยะปุ๊ด
ญู้	ผลัก	to push	ญกบ่แป๊กะญู้เอา ญู้โต๊ะไปตางปู๊น
แญง	ดู, มอง	to see, look	จ้วยแญงในตู้ฮั่นกำเลาะมีแผนที่ก่อ ขอยืมแว่นมาแญงกำเลาะ

ต

ดอย	ภูเขา	mountain	แม้วอยู่บนดอย ผมซอบไปแอ่วดอย

			ตางภาค.หนือมี<u>ออย</u>น้ำ
ด๊ก	เงียบ	to be quiet, silent	<u>ด๊ก</u> ๆ หน้อยคับ เบิ่นกะสังปะชุม คนขาดหลาย สำนักงานเลย<u>ด๊ก</u>
ดัง, ฮุดัง	จมูก	nose	จุ๊ละออน<u>ด๊ก</u>กำเต๊อะ กอนว่าเป็นหวัดข้าเจ้าหยะเจ็บ<u>ฮุดัง</u> น้ำเข้า<u>ดัง</u>
ดังไฟ	กอไฟ	to start a fire	ผมญะกั๊บเข้าบ่จ้าง ผมกะเลย<u>จ้วย</u> <u>ดังไฟ</u>หื้อ ข้าเจ้าบ่เกย<u>ดังไฟ</u>
ดูด้าง	สะดวก	to be easy, convenient	ไปไหนก่ะ<u>ดูด้าง</u>เพาะว่าหนตางดี อยู่คนเดียวไปไหนกะ<u>ดูด้าง</u> บ้านใหญ่<u>ดูด้าง</u>นอน
เด้อ • syn. เน่อ, หนา	นะ	a particle used at the end of affirmative sentences	ไปล่ะ<u>เด้อ</u> ไปกินเข้าก่อน<u>เด้อ</u> จ้วยบอกหัวหน้าหื้อกำ<u>เด้อ</u> แอ่วหื้อม่วน<u>เด้อ</u>คับ
เด็ก, ด๊ก	ดึก	to be late at night	แอ่วจน<u>เด็ก</u> ข้าเจ้านอน<u>เด็ก</u>กู๋คืน ตะคืนนี<u>ป๊ก</u>บ้าน<u>ด๊ก</u>
เดียด	ต่อย	to sting	เผิ้ง<u>เดียด</u>เจ็บปัดโท๊ะ
ใด.....ใด	ไหน.... ไหน	which	หัวหน้าหยะไปประชุมตี้กุงเทพวันใด<u>ใด</u>คับ หมู่กู้<u>ใด</u>หยะเอาคืนหื้อล.พ.ช. นักเลียนคน<u>ใด</u>ใค่เฮียนภาษาอังกิ๊ดพ่อง ติ๊ด<u>ใด</u>หยะไปพ่นดีดีที
โด๊ะ, ดุ๊	สิ, ซิ	a particle indicating difiniteness or emphasis	จ้วยญกถุงปุยกำ<u>โด๊ะ</u> ขอยืมปากกำกำ<u>ดุ๊</u> ฝากส่งจ๊ดหมายกำ<u>ดุ๊</u>

ต

ตวย, โตย • (syn. จิ่ม)	๑. ด้วย, กะ	with, also	ข้าเจ้าไปหมู่บ้าน<u>ตวย</u>หัวหน้า ผมไปกาด<u>ตวย</u>เบื้อน จ้วยผม <u>โตย</u>

	2. ตาม	to follow	มีคนด๋วยข้าเจ้ามา ไปก่อนเด๊อะกำเดียวหยะด๋วยไป
ด๋วยกั๋น	ด้วยกัน	together	ไปโต้งด๋วยกั๋นบ่อ ข้าเจ้ากับคุณลีไปดอกคำใต้ด๋วยกั๋น
ด๋วยใจ๋	ตามใจ	1. to please	หัวหน้าชอบหื้อคนด๋วยใจ๋ แม่ญิงส่วนนักชอบหื้อแฟนด๋วยใจ๋
		2. to spoil	บ่ดีด๋วยใจ๋ละอ่อนนัก ด๋วยใจ๋ละอ่อนนักละอ่อนหยะช้าม
ตะก่อน	แต่ก่อน	in the past, in former times	ตะก่อนตางภาคเหนือมีป่าไม่นัก ตะก่อนข้าเจ้ากิ๋นกับเข้าเผ็ดบ่ได้
ตะกี้	เมื่อกี้	just now, a moment ago	คุณแคเรนกะลังไปตะกี้นี๊ มาเถิงตะกี้นิบ่ดาย
ตะคืน	เมื่อคืน	last night	ตะคืนนี๊ไปแอ่วไหนมา ตะคืนนี๊เมาขนาด
ตะวา, ตะวันวา, วันวา	เมื่อวานนี้	yesterday	ตะวานี๊ไปฉีดดีดีทีตี้อำเภอแม่จัน ข้าเจ้าไปสอนจาวบ้านญะนมถั่วเหลืองตะวานี๊
ตั๊ก	1. ทักทาย,ทัก	to greet	เป๋นตั๊กผมก่อนผมจำเป๋นบ่ได้
	2. ทำนาย	to foretell	หมอดูตั๊กว่าผมหยะป๊ะแฟนปีนี๊
ตั๊ด syn. ตี้, ซือ	ตรง, ที่	place, location, to be opposite	ลถไปเจียงใหม่จอดตั๊ดหน้าโฮงยา ศาลากำงจั่งหวัดลำปางอยู่ตั๊ดกับโฮงพัก วางไม่สองอันตั๊ด ๆ กั๋น
ตั๊ดใด	ตรงไหน	where	ฮ้าน ไอติมอยู่ตั๊ดใด โฮงยาอยู่ตั๊ดใด
ตั๊ดนี๊	ตรงนี้	right here	ถุงปุ๋ยอยู่ตั๊ดนี๊เด้อ
ตั๊ดฮั้น	ตรงนั้น	right over there	เอาเจื๊อพักไว้ตั๊ดฮั้นเด๊อะ
ตัน	ทัน	1. in time, on time	ไปบ่ตันปะชุม ไปตันป๊ะหัวหน้าก่อ

BEST COPY AVAILABLE

		2. to catch up to	เป็นไปดันลถไฟก่อ
ดันใจ๋	ทันใจ	fast enough	ญะกำนจำบ่ดันใจ๋ ขี้บลถเร็ว ดันใจ๋ดี
ดันสมัย	ทันสมัย	up-to-date	กำกี๊ดคนเฒ่าบ่ดันสมัย เป็นแต่งตัวดันสมัยขนาด
ดั๋น sl.	มืด	(fig.) one's mind to be blank	กี๊ดหญังบ่ออก ดั๋นไปหมด
ดั๋นอีกดั๋นใจ๋ (idiom)	หนักอกหนักใจ	to be depressed, anxious	ดั๋นอีกดั๋นใจ๋บ่มีชะดังใจ๊
ตั๋ว	1. คุณ, เธอ	you	ตั๋วญะกำนอยู่ดีเพ้เมินแหล้วกา เป็นไปบ้านตั๋วได้ก่อ
	2. ตัว	used as classifier, for animals, clothes and some things such as table, chair, etc.	ป้าคำเลี้ยงหมูเจ็ดตั๋ว ข้าเจ้ามีกะโปงกับเสื้อหลายตั๋ว โต๊ะตั๋วนี๊ขาบ่ดี กำงเก๋งตั๋วนี๊บ่แปงเต้าใด
	3. ตั๋ว	ticket	ผมไปจองตั๋วลถทัวร์แหล้ว
ตั๋วป๊อ	คนรัก (ผู้ชาย)	boy friend	ตั๋วป๊อเป็นหล่อขนาด
ตั๋วปู้	ตัวผู้	male animals	หมาตั๋วนี๊เป่นตั๋วปู้
ตั๋วแม่	1. คนรัก (ผู้หญิง)	girl friend	คุณจอห์นมีตั๋วแม่ละญัง ตั๋วแม่ไผเดินมาปู้น
	2. ตัวเมีย	female animals	ไก่สีขาวนี๊เป่นตั๋วแม่ใจ้ก่อ
ตา	ทา	to spread on, put on, paint	กิ๋นเข้าหนมปังตาเนย ตาปากสีแดง ซื้อสีมาตาบ้าน
ตำ	1. ตา	eye	แมงเข้าตำเจ็บปี๊ดโท๊ะ
	2. คราว, ที, ตา	time, occasion	วันนี้ตำไผไปจ้วยผมตี้หมู่บ้าน
ตำฝั่ง	ตลิ่ง, ฝั่ง	bank of a river	น้ำขึ้นนักตำฝั่งเลยโปด สวนพักอยู่บนตำฝั่ง

ดาง, ดัง	1. ข้าง	side	ไปละณีย์อยู่ดางซ้ายมือก็ะว่าดางขัวมือ
	2. ทาง	trail	ดางเข้าหมู่บ้านบ่อปอดีเต้าใด
	3. โดย	by	ผมไปแม่ฮ่องสอนดางเคื่องบิน
ดางใด	1. ทางไหน	which way	ล.พ.ช. ไปดางใด
	2. ที่ไหน	where	ไปดางใดคับ ไปกาดเจ้า
ด้าง	แทน	to substitute	หัวหน้าเป็นบ่ว่างผมเลยมาด้าง
ด้าย	เข็มขัด	belt	ด้ายหนังเส้นนิหองไผเจ้า
ด้าว	ล้ม	to fall down	ญู้กันด้าวก่ะเลยได้เจ็บ
ดำ, แต่ม syn. แกด	เตี้ย	to be short, low	ฝรั่งคนนี้ดำ ไม้ดางขัวสูงไป แต่มลงมาหน้อย เป็นดำเหลียหมู่
ดำ	1. ชน	to bump into	เดินดำกัน ลถลองกัน ดำกัน
	2. โขลก ดำ	to pound	ผมหยะจ้วยดำเกื๋อหื้อ ดำเข้าคั่วกับงาก่อน
ดำหนวด	ตำรวจ	policeman	ดำหนวดไล่ญับขโมย ผมมีเปื้อนเป็นดำหนวด
ดำหมู่นี	แถวนี้	around this place	ตี้ดำหมู่นี่เป็นหองทำนันก็บเมียเปิ้น
ดิ๊ก ๆ	เรื่อย ๆ	continuously, on and on	เดินไปดิ๊ก ๆ ล่ะหยะหันโฮงยาอยู่ดางขัว อู้ไปดิ๊ก ๆ ข้าเจ้าญังฟังอยู่ กินดิ๊ก ๆ แอ่วดิ๊ก ๆ
ดิ๊ด ๆ	สัปดาห์	week	ดิ๊ดนี้มีวันหยุดสามวัน เป็นบ่มาญะกำนดึงดิ๊ด
ดิน	ชิ้น	piece	ไก่ดินนี้กิ๊บาทเจ้า ขอยจิ๊นหมูเป็นดินหน้อย ๆ ทำดุ๊
ดิ้ว	หิ้ว	to carry, hold	ดิ้วถงไปดางใดเห่อ
ดี๋	ที่	1. at	ข้าเจ้าญะกำนดี๋โฮงยา อยู่ดี๋นี้ถ้าเน่อ

		2 place	กำนันมีตี้หลายขนาด เป็นอยากใคซื้อตี้ตำหมูนี้
		3 used as classifier for seat	จองตั๋วกี่ตี้ จองตั๋วสองตี้
		4 used with numerals to form ordinals or with certain order forms to indicate position in a numbered series	ปีกมาวันตี่เท้าใด ปีกมาวันตี่ซิบเจ้า ซอบกินหญังนักตี่สุด ซอบกินน้ำพิกนักตี่สุด เป็นลูกคนตี่เท้าใด
ตี่ไหน	ที่ไหน	where	ญะกำนันตี่ไหน ไปแอ่วตี่ไหนมา
ตึ๊ก	ถึง	to reach, get to	น้ำขึ้นมาตึ๊กใด้ ขึ้นมาตึ๊กตี่ซักผ้า
ตึง syn. กู๋, กู้	1. ทุก	every	กินเข้าตึงวันใจ้ก่อ ตึงวันนี้หัดอู้กำเมืองกับเบื้อน
	2. ตลอด, ทั้ง	throughout	ลางานตึงติ๊ดเลย เดือนนี้ตึงเดือนบ่ได้ไปไหน อู้สาวตึงคืน
ตึงมวน, ตังมวน	ทั้งมวล, ทั้งนั้น	all of them	ตี้ต๊ดนี้เป็นหองกำนันตึงมวน จาวบ้านตึงมวนตี้จ้วยผมชุ๊ดบ่อป่า
ตึงมด	ทั้งหมด	all of them	ส้มตึงมดนี้หวานไผ ไปตวยกันตึงมดเน่อ
ตึ้ง	ดึง, ลาก	to pull	จ้วยตึ้งเจื้อกไปตางปู้นกำ จาวบ้านตึ้งแขนไปกินเข้าตวย
ตุ๋ย	อ้วน	to be fat	ละอ่อนคนนี้ตุ๋ยดี หมูตุ๋ยน้ำหนักนัก
ตุ๊, ตุ๊เจ้า	พระ	monk	หัวหน้าเกยบวชเป็นตุ๊ วันนี้มีตุ๊เจ้าหลาย
ตุ๊เข้า, หลวงเข้า	ยุ้งข้าว	barn, granary	จาวนาเก็บเข้าไว้ในตุ๊เข้า หลวงเข้าบ้านนี้ใหญ่ดีเน๊าะ

ตุ๊หลวง	เจ้าอาวาส	abbot	ตุ๊หลวงวัดนี้ใจดีล่ะกะเก่งตวย
ตูบ	กระท่อม	cottage	แป๋งตูบหื้อไผ
เต	1. รื้อ	to tear down	เตเฮือนเก่าล่ะหยะแป๋งเฮือนใหม่ เตือนหน้าหยะเตสำนักงาน
	2. เปิด	to open	เป็นกำลังเตก่องของขวัญ จ้วยเตก่องฮันกำเต๊อะคับ
เต็ก	กด	to press	บ่ดีเต็กดินแน่นถั่วหยะงอกบ่ได้
เต่ง	ทับ	to put on top of	ปิ๊ดปากขุมแหล้วเอาไม่เต่งไว้ เอาหนังสือเต่งกะดาษไว้ลมหยะปิ้ง
เต๊อะ	เถอะ	a particle used to mark an exhortation or a command	ไปตวยกั๋นเต๊อะ มากิ๋นตวยกั๋นเต๊อะ ไปเต๊อะไปแอ่วตวยกั๋นเต๊อะ ขอวานกำเต๊อะ บ่ไปคับไปเต๊อะ กินเต๊อะเจ้า ข้าเจ้ากิ๋นแหล้ว เอาเต๊อะคับผมบ่เอาละ
เต๊ะ	วัด	to measure	เต๊ะแหมกำโล๊ะแป๋งพักญาวเต้าใด เอาไม่มาเต๊ะกั๋นกำเลาะสูงเต้ากั๋นก่อ
	วางท่า	to pose	เต๊ะท่างาม ๆ เป็นหยะถ่ายฮูบหื้อ เป็นจ้างเต๊ะเน๊าะ
เต้า	เท่า	clf. for a given quantity, often best rendered by "times, - fold"	คนตี้นี๊ใจดีกว่าคนกุงเทพหลายเต้า อำเภอนี๊หน้อยกว่าอำเภอเมืองลองเต้า
เต้ากั๋น	เท่ากัน	to be equal	แม่ญิงสองคนสูงเต้ากั๋น หมูสองตั๋วใหญ่เต้ากั๋น
เต้าใด, เต้าฮือ	เท่าไร	how much, how many	เสื้อตั๋วนี๊เต้าใดเจ้า โคงกำนนี๊เสี้ยงเต้าฮือ กั๊บเข้ามื้อนี๊ เต้าใด
เต้าอั้น	เท่านั้น, แค่นั้น	only that, just that	หยะญะกำนตี้นี๊สองปีเต้าอั้น มีปี้หน้องสี่คนเต้าอั้น

เท้าอี้	เทานี้, แค่นี้	only this, just this	ไปกาดเท้าอี้บดายเดินไปกะได้ มีซะตังห้าร้อยเท้าอี้
เติก	พิง	to lean against	นังเติกฝา เอาเติกเสาไว้
เติง	ถึง	to reach	ยื้อเติงก่อ เติงไข่ทอดก่อ
เตียว, เตว	เดิน	to walk	ซอบเตียวก่อ เตียวไปไหน เตียวไปเตียวมาบ่อึดก๊ะ
เตียว	กางเกง	pants	เตียวตัวนี้ดีดก่ะว่าซื้อ เตียวสีเทานี้งามดี
เตี้ยง (syn. มะดอน)	เทียง	noon	เตี้ยงนี้กินหญังดีเหอ เป็นหยะปึกมาต่อนเตี้ยง
เตี๊ยะ	งอม	to be overripe	ก้วยหวีนี้เตี๊ยะแก่ บ่ะก้วยเตดบ่เตี๊ยะบ่หวาน
เตื้อ	ครั้ง, คราว	clf. for an event, incident, occurrence	พ่น ดีดีที ไปกี่เตื้อละ มาเจ๊าะเลือดเตื้อนี้เป็นเตื้อดี่เต้าใด เตื้อหน้าปาลูกมาตวยเน่อ
	เลย	a particle used at the end of negative sentences	ญังบ่ได้กินเข้าเตื้อ บ่ไปเตื้อ บ่อ้อนเตื้อ บ่งามเตื้อ
เตือม, เติม	เติม, เพิ่ม	to add, add to	เข้าเวียงบ่ดีลืมเติมน้ำมันเด้อ เอาน้ำมาเตือมแหมหน้อย เตือมอาหานหมูล่ะญัง
แต้, แต้ ๆ	จริง, จริง ๆ	to be true, real	นึกว่าเป่นโลดดี้แต้เป็นมีแฟนแหล้ว งานปอยม่วนแต้ ๆ นางงามเจียงใหม่ งามแต้ ๆ เป็นเป่นคนแต้ ผ่อท่าว่าหยะเก่ง แต้ ๆ แหล้วบ่เก่ง
แตว	ผสมกับน้ำ	to mix with water	เอาดีดีทีแตวกับน้ำล่ะก่ะพ่น

			บัดยาแหล้วเอาแตวน้ำหื้อละอ่อนกิ๋น ไผเอาขี้เป๊อะมาแตวน้ำเหล้น
แต้ว ๆ	เรื่อย ๆ	continuously, on and on	ไปแต้ว ๆ กำเดียวหยะตวยไป กิ๋นแต้ว ๆ บ่ถ้าถ้า แอ่วแต้ว ๆ เต๊อะ สาวหยะญับเด้อ เมาแต้ว ๆ แฟนหยะหนีละ
โต	พัง	to break, destroy	ควายมันโตฮั้วมด ขโมยโตปะตูเข้าไปล๊กคัว
โต้ง	ทุ่งนา, นา	paddy field	ไปโต้งก่อเจ๊านี๊ ไปเอาหญ้าตี้โต้ง เอาควายไปเลียงกำงโต้ง
โต๊ะ	ยอ, หลอก,	to flatter, wheedle	หัวหน้าโต๊ะลูกหน้องญะกำน เป๋นขอบหื้อคนโต๊ะ คนใหญ่โต๊ะละอ่อน
		ถ	
ถง	ถุง	bag	ติ้วถงไปตางใด ถงนี๊ปุ๊ด มีถงใหญ่ก่อ
ถอก	เท	to pour	ถอกเหล้าหื้อเป๋นหน้อย เอาน้ำถอกคว่างเหีย ถอกแก๋งใส่ถ้วย
ถั่วดิน	ถั่วลิสง	peanut	ปูกเข้าล่ะก่ะปูกถั่วดิน เอาถั่วดินต้มห้าบาท
ถั่วถิน	ถั่วเขียว	mung bean	คั่วถั่วถินสุกแหล้วเอามาต๋ำ
ถ้า	รอ, คอย	to wait	ถ้ากำเน่อเดียวมา ผมหยะถ้าตี้สำนักงานเน่อ ถ้าไผเจ้า
ถ้าจ๊ะอั้น	ถ้ายังงั้น, ถ้าอย่างนั้น	in that case	ตั๋วบ่ว่าง ถ้าจะอั้น เป๋นไปคนเดียว วันนี๊ฝนต๊ก ถ้าจ๊ะอั้น ก้อยไปวันพูก
ถ้าจะอี้	ถ้ายังงี้, ถ้าอย่างนี้	in this case	ตั๋วบ่สบายถ้าจะอี้เป๋นก่ะบ่ญุ่งล่ะ ถ้าโขดจ๊ะอี้ก่ะบ่อู้ล่ะ

เกาะ	รองท้อง	to eat just enough to prevent hunger	กอนหยะมานี้เกาะมาหน้อยละ กินหญังเกาะเหียหน้อยก่อนก้อยไป เกาะหญังมาก่อนละหญัง กินเหล้าเกาะก่อน
เถิง • syn แผว, ฮอด	ถึง	to arrive	ลถทัวร์มาเถิงตี่อะหญัง ไปเถิงไหนมา เถิงศาลากำงละคับ
เถียน	เล่ม	clf. for sharp-pointed objects e.g. knives, axes	ยิบมีดเถียนฮันหื้อกำ ขอยืมมีดหน้อยสัก สิเถียน ดุ๊ มุยเถียนนี้บ่ปอคม
เถียว	เรียว	to taper	เถียวป่ายไม่กำเต๊อะ ป่ายไม่นี้ญังบ่ได้เถียวเตื้อ
แถ็ด, ถ็อดแถ็ด	ขยับ	to shift slightly	แถ็ดก้นไปหน้อย ถ็อดแถ็ดมาตางในเพ้เต๊อะ
แถม • •	อีก	more, again	แถ็ดไปแถมหน้อย เดินไปแถมหน้อย วันพูกปีะกันแถม

ท

ท่าหยะ	คงจะ, อาจจะ	probably, will, may be	ฝนท่าหยะต๊ก ท่าหยะบ่ดี กอนกินเหล้านัก งานท่าหยะบ่ม่วน ผ่อเป็น ท่าหยะบ่ปอใจ
โท	1. ทา	to spread on, to smear	เอายาโทตั๊ดตี้ญงขับเหีย เอาน้ำมันโทไม่ไว้
	2. ไสกบ	to plane	โทไม่หื้อเลียบก่อนก้อยตาสี

น

น้วม	ช้ำ, เละ	to be mushy	บ่ะก้วยเตดสุกต๊กลงมาน้วมมด ก้วยเตี๊ยะจนปอน้วม
น่อ, เนาะ	นะ	a particle used at the end of a sentence to	กำเดียวไปกาดตวยกั๋น น่อ ไปเวียงตวยกั๋นน่อ

		indicate a mild question	กิ๋นเข้ากั๋นละน่อ ได้เต้าอี้ละปอเนาะ
นัก • •	มาก	many, much	วันนี้มีคนมานัก ฝนตกนัก มีชะตังนัก
นิ๊	นะ	a particle used to make an utterance gentle	เด็กล่ะนิ๊ อิมล่ะนิ๊ เก่งนิ๊
นิ๊, นี	นี้	this	วันนิ๊วันตี้เต้าใด ตะวานี๊ไปไหนมา คนนิ๊จื่อหญัง
นึ๋ง	เกียง	to argue over, put it up to other person	คนตี้ฮันชอบนึ๋งกั๋นญะก๋าน หัวหน้านึ๋งลูกหน้อง เป๋นชอบนึ๋งคนอื่น
นึก • (sny. กึ๊ด)	คิด	to think	นึกว่าบ่มาแหล้ว ฟังญุ่งเตื้อกะลังนึกอยู่ นึกผ่อดี ๆ กะลังนึกอะหญัง
นึ่ง	หนึ่ง	one	วันนี่วันตี้นึ่ง ขอคนจ้วยนึ่งคน
เน่อ •	นะ	a particle used to make an utterance gentle	ไปล่ะเน่อ ขอหื้อม่วนเน่อ กิ๋นก่อนเต๊อะเน่อ บ่ดีเจื้อเน่อ
ไน่	ละลาย	to melt	น้ำแข็งไน่มด ฮ้อนจ๋นปอหยะไน่ ยางมะตอยไน่ติ๊ดเกือก

บ

บ่ • •	ไม่	not	คนบ่งาม ฝนบ่ตก ชะตังบ่มี

			บ่ไปกินข้าวกา กับเข้าบ่ลำ
บ่ก้อย...เต้าใด	ไม่ค่อย...เท่าไร	hardly, not quite, not very	คนบ่ก้อยนัก เต้าใด ฝนบ่ก้อยตึกเต้าใด ผมอู้บ่ก้อยเก่งเต้าใด
บ่ใจ้แหล่	ไม่ใช่หรอก	not exactly	Q. ได้ญินว่าคุณบ๊อบมีตั๋วแม่แต้กา A. บ่ใจ้แหล่ ไผบอกหัวหน้า บ่ใจ้แหล่ คนนีบ่ใจ้ บ่ใจ้แหล่ เป็นใจดีหยะต๋าย
บ่ดาย	1. เท่านั้น	only, just that	ผมอู้เต้าอี้บ่ดายเป็นก่ะโขด ขอซะตังขาวบาทบ่ดายก่ะบ่ได้ ญะกำนเต้าอี้บ่ดายก่ะจ่ม
	2. เรียบ ๆ	to be simple	ข้าเจ้าชอบใส่เสื้อแบบบ่ดาย ๆ นี๊
	3. งั้น ๆ, เฉย ๆ	to be plain, so so	เป็นแต่งตัวง่าย ๆ บ่ดาย ๆ กับเข้าฮ้านนี๊บ่ดาย ๆ บ่ปอลำเต้าใด
บ่ดี	เสีย	to break down	นาลิกำบ่ดี ปากกำบ่ดี
บ่ดี.....	อย่า....	Don't !	บ่ดีสูบปุ๊ลี บ่ดีไป
บ่ตันหญัง	ไม่ทันไร	only a short while later	บ่ตันหญังสาวปอขอบละ บ่ตันหญังเตื้อปอบ่ายสามล่ะ ญะกำนบ่ตันหญังก่ะหิวละ
บ่ถ้า	ไม่ต้อง	not to have to	บ่ใค่ไปก่ะบ่ถ้าไป บ่ถ้าถ้า ไปก่อนเต๊อะ บ่ถ้าฟัง หยะถ้า กอนว่าบ่มักก่ะบ่ถ้ากินหนา
บ่ปอ....เต้าใด	ไม่ค่อย...เท่าไร	not very	งานบ่ปอม่วนเต้าใด
บ่เป็นหญัง	ไม่เป็นไร	It doesn'r matter	สุมาเต๊อะคับ : บ่เป็นหญังเจ้า ญินดีเจ้า : บ่เป็นหญังคับ บ่เป็นหญังคับ บ่ถ้าฟัง บ่ถ้าเก๋งใจ๋หนา บ่ใจ้เป็นหญัง

บลั้ง	คงจะ	probably	เป็นบลั้งไปกินเลี้ยงในเวียงกา
บ่อ	ไหม	a particle used at	ไปหมู่บ้านดวยกันบ่อ
syn. บ่อ		the end of a sentence	หื้อข้าเจ้าจ้วยบ่อ
		to indicate a mild question	ผมติ้วไปหื้อบ่อคับ
บ่ะเขือส้ม	มะเขือเทศ	tomato	บ่ะเขือส้มกิโลเต้าใด หื้อละอ่อนหัดกินบ่ะเขือส้มนัก ๆ บ่ะเขือส้มมีวิตามินซีดวย
บ่ะเดียว, บ่ะเดียวนี้	เดี๋ยวนี้	at present	บ่ะเดียวคนบ่ใค่ไปวัด บ่ะเดียวนี้ ไก่บ่ปอแปง กะลังหยะไปบ่ะเดียวนี๊ละ
บ่ะป้าว	มะพร้าว	coconut	ตางเหนือปูกบ่ะป้าวบ่ก้อยดีเต้าใด บ่ะป้าวอ่อนลำขนาด
บ่าว	หนุ่ม, ชายหนุ่ม	young man, adolescent boy	บ่ตันหญังปอเป็นบ่าวล่ะ ลูกบ่าวหัวหน้าเป็นบ่าวล่ะ
บึ๊ด, บึ๊ดเดียว syn. กำเดียว	เดี๋ยวก่อน, เดี๋ยวเดียว	just a moment	ถ้าบึ๊ดเดียวเน่อ แถมสักบึ๊ดก้อยปิดหม้อแก๋งลง บึ๊ดไปแอ่วสาวน่อ
โบ๊ะ	ผ่า	to cut, split	โบ๊ะบ่ะป้าวกำเต๊อะ บึ๊ดหยะจ้วยโบ๊ะหลัว

ป

ป๊ด	ยกลง	to take down	ป๊ดเจื้อกลงกำเต๊อคับ ป๊ดหม้อแก๋งลงได้ล่ะเจ๊า
ปั๋น	ผสม	to mix	เอาถั่วกั๊บงาปั๋น กั๋น แป้ง ปั๋นกะน้ำตาน
ปอ	พอ	to be enough	ใส่ปุยม่อกอี้ปอก่อคับ ขะตังบ่ปอใจ๊
ปอดี	พอดี	just then, exactly	เสื้อตั๋วนี้ใส่ได้ปอดีเลย มาปอดีกะลังกองหาอยู่ ผมใส่เกือกกู้นี้ได้จับปอดี

ป๊อ, อีป๊อ	พ่อ	father	ป๊อตัวญะกำนหญัง อีป๊อไปตางใดคับ
ป๊อจาย	ผู้ชาย	man, male	อาสาสมัครตี้ล.พ.ช.เป่นป๊อจาย คนงานป๊อจายมีกิคน ป๊อจายคนนั้นมีเมียละ
ป๊อเลี้ยง, ป๊อเลียง	พ่อเลี้ยง	1 stepfather	ปะเดียวนี่ก่ะมีป๊อเลี้ยงกะแม่ผมอยู่ตี้บ้านเต้าอั้น ป๊อเลี้ยงผมส่งเสื้อมาหื้อ
		2 male millionaire	ป๊อเลี้ยงใค่ปะไผคับ ป๊อเลี้ยงสมเป็นเจินหมู่เฮาไปกิ๋นเข้าตี้บ้าน
ป๊ออุ้ย, ป๊อเฒ่า	ปู่, ตา	grandfather	ป๊ออุ้ยอาญุเต้าใดเจ้า จ้วยปาป๊ออุ้ยไปนั่งตางปู้นเน่อ
ป่อง	ช่อง	space, cavity	ลมเข้าตวยป่อง บ้านนี่บ่มีป่องลมเนาะมันเลยฮ้อน
ปะ	พบ	to meet, see	ไปปะกั๋นไหนฮัน มีคนใค่ปะคุณโมนิค
		to find out	ปะใบคำล้องหองลุงมีละญัง เขาะฮูบแฟนบ่ปะ
ปัดโท๊ะ	1. มาก	very, a lot	สาวเหนืองามปัดโท๊ะ อาสาสมัครคนนี้เก่งปัดโท๊ะ ฮ้อนปัดโท๊ะ
	2. แหม!	Well !	ปัดโท๊ะ ๆ เป็นว่าข้าเจ้าบ่งาม ปัดโท๊ะ ๆ ผมบ่ใจ้สนใจ๋เป็น
ปั๊ด	1. พัด	to blow	ลมปั๊ดขี้ฝุ่นเข้ามา วันนี้ลมบ่ปั๊ดก่ะเลยฮ้อน
	2. ขีดไม้ขีดไฟ	to strike a match	ปั๊ดกั๊บไฟหื้อกำเต๊อะ
ปั๋น	1. พัน	1. thousand 2. to wrap around	มีขะตังอยู่ปั๋นห้า เอากะดาษปั๋นขะตังไว้ เอาใบตองมาปั๋นพักไว้กำ
	2. มวน	to roll (cigarette)	ปั๋นปุ๊สีไว้สูบ

ปั๋น	แบ่ง	to share	เอาเข้าหนมไปปั๋นกั๋นป๊ะ ขอปั๋นหอมเจี๊ยสักหน้อยเต๊อะ
ปั๋นล๋ำปั๋นเหลือ	...น้ำ...หนา, นักหนา"	elab. coloq. highly, extremely	อ้อนปั๋นล๋ำปั๋นเหลือ ม่วนจ๊ะใดปั๋นล๋ำปั๋นเหลือ
ปา	พา	to bring along	ตะเจ้านิปาไผมาดวย ปาผมไปผ่อป้ออุ้ยคำกำเต๊อะ
ป๋า	ปลา	fish	มักป๋าทอดก่อ ป๋าเก๋าลาดพิกล๋ำขนาด
ปาด	ตัด, เฉือน, เชือด	to cut	ปาดจิ๊นดิบใหญ่ ๆ หน้อย ปาดตั๊ดตี้บ่ดีออกเหีย ปาดคอไก่
ป้าย	หนี, อพยพ	to evacuate	จาวลาวป้ายเข้ามาในแดนไทย หม้ดป้ายน้ำท่วม
ป๊าย	1. ทา 2. ป้าย	to apply, spread sign, poster	ขอสีมาป๊ายเป๋นเคืองหมายกำ ตั๊ดปากตางหยะมีป๊ายบอกไว้
ป๋าย	กว่า	more than, just over	ปี๊กมาฮอดบ้านปอห้าโมงป๋ายแหล้ว อาญุเป็นได้สามซิบป๋ายแหล้ว
ปี๊ก •• syn เมือ	กลับ	to go back	ปี๊กบ้านกิ๋โมง คำละข้าเจ้าหยะปี๊กก่อนเน่อ
ปิ้น	พลิก, พลิกกลับ	to turn over	ปิ้นไก่ในกะทะกำ ปิ้นป่าตี้ตากไว้กำ
ปิ๋ว	ปลิว	to be blown	จอดลถกำเต๊อหมวกปิ๋ว กะดาษปิ๋วต๊กลงลุ่ม ขี้ฝุ่นปิ๋วเข้าต๋ำ
ปี้	1. พี่ชาย	older brother	ผมมีปี้สามคน ปี้เก๊าข้าเจ้าอาญุสิบละ
	2. พี่สาว	older sister	ข้าเจ้ามีอ้ายนึ่งคนกะปี้สองคน
	3. พี่	little used with the first name of an older person	ปี้ทองดีไปกาดดวยผมก่อคับ หน้องกินไปแต้ว ๆ บ่ถ้าถ้าปี้ ปี้หยะไปโฮงยา

ปี้จาย	พีเขย	brother-in-law	ปี้จายเป็นญะกำนดี้โฮงยา อ้ายเป่นปี้จายผมเด๊อะ
ปี้ไป้	พีสะใภ้	sister-in-law	ปี้ไป้ผมเป่นอาจำน ปี้ไป้เป็นงามโล๊ะ
ปี้จาย	พีเขย	brother-in-law	ปี้จายเป็นญะกำนดี้โฮงยา อ้ายเป่นปี้จายผมเด๊อะ
ปี้ไป้	พีสะใภ้	sister-in-law	ปี้ไป้ผมเป่นอาจำน ปี้ไป้เป็นงามโล๊ะ
ปี๋	1. ปี	year	ปี๋นี๊ปี๋อะหญัง อาญุกี๊ปี๋ละ
	2. หัวปลี	flower cluster of the banana tree	ปี๋นี๊หัวเต้าใด มะแลงนี๊หยะแก่งปี๋
ปี๊ก	ทึม, โง่	to be foolish	ปี๊กแก่อู้จ๊ะใดกะบ่เข้าใจ๋ ละอ่อนคนนี๊ปี๊กปัดโท๊ะ
ปิ้ง	1. พัด	to blow	ลมปิ้งผ้าต๊ก
	2. สะบัด	to flutter	เอาผ้าไปปิ้งตางนอกไป้ ปิ้งขี้ฝุ่นออกก่อน
ปี๊ด	เปิด, งัด	to open, prise	ปี๊ดหนังสือไปหน้าซิบลอง ปี๊ดไม้ขี้นกำเต๊อ
ปิ้น	1. พื้น	floor	นังบนปิ้นกะแหล้วกั๋นเนาะ ปิ้นเป่นขี้ฝุ่นนังบนเก้าอี้เพ่
	2. ใต้ถุน	the space under a Thai house	เล้าไก่อยู่ปิ้นเฮือน เอาลถไว้ปิ้นเฮือนเพ่
ปุลี, ปุลิ	บุหรี่	cigarette	สูบปุลีก่อค้บ บ่ดีสูบปุลีนักหยะต๋ายเล็ว
ปุ๊ด	ขาด	to be torn	ลถคว่ำเดียวปุ๊ดเลย เจื้อกปุ๊ด
ปู้, ปู้เมีย	กระเทย	hermaphrodite	คนตี้ขายกั๊บเข้ายั่นเป่นปู้เมีย บ่ะเดียวนี๊มีปู้เมียนักขนาด
ปูก	ปลูก	to plant	ปูกพักไว้กิ๋น ก่ะว่าไว้ขาย บ่ะเขือส้มปูกบ่ปอญาก

ปู้น, ปุ้น	โน่น	there, over there	ไผเดินมาปู้น บ้านเป๋นอยู่ตางปู้น
เป๋น	เป็น	to be	เป๋นเป๋นไผ คุณเป๋นอาสาสมัครใจ้ก่อ
เป๋อเลอะ-เป๋อเต๋อ	เยอะแยะ	to be a lot, a great deal	มีพักเป๋อเลอะเป๋อเต๋อ กั๋บเข้ามีเป๋อเลอะเป๋อเต๋อ
เป๋า	1. เป่า	to blow	ตากาวแหล้วเป๋าหื้อแห้ง เป๋าไฟกำ
	2. เปล่า	1. to be empty	ขอแก้วเป๋าแก่นนึง เอาจานเป๋าไปเก็บเหีย
		2. to be plain	ขอน้ำเป๋าแก้วนึง เข้าเป๋าจานนึง
เป๋าะ	รวม	to add up, sum up	เอามาเป๋าะกั๋นไว้ตางเพ้ อันนี๊เหมียนกั๋นเอาเป๋าะกั๋นได้
เปิง	เหมาะสม	to be suitable, appropriate	ใส่เสื้อตั๋วนี๊เปิงก่อ อู้บ่เปิงเนาะ กู้นี๊เป๋นเปิงกั๋นแต้ ๆ
เป๋น	1. ผม, ดิฉัน	I, me	เป๋นหยะไปหาตี้บ้าน ตั๋วหยะไปตวยเป๋นก่อ
	2. เขา	he, him, she, her, they, them	คุณบ๊อบเป๋นว่าเป๋นหยะเข้าเวียง หยะไปญุ่งเป๋น เมีย หัวหน้าเป๋นบ่สบายเอาไปเยี่ยม เป๋นน่อ
เปิบ	โผ	to rush up with arms spread out	ละอ่อนหันคุณแอนก่ะฟั่งเปิบเข้าหา เป๋นฟั่งเปิบหาป้อกั๋บแม่
เปี๋ย	ฉวย, คว้า	to grasp	มีอะหญังก่ะเปี๋ยไว้ก่อน ไผเปี๋ยถงไปเห่อ
เปี๊ยะ	เทียบ	to compare	เอามาเปี๊ยะกั๋นผ่อโล๊ะเหมียนกั๋นก่อ เอาคนเก่ากะคนใหม่เปี๊ยะกั๋น
เปี๋ยน	เปื้อน	to get dirty	เสื้อเปี๋ยนหญังนะ เตี่ยวเปี๋ยนขนาด

เปี้ยน, เปี๋อน	เพื่อน	friend	วันพูกหยะไปฮับเปี้ยนดี๋ต้าลถ คุณเจนกับผมเป๋นเปี้ยนฮักกั๋น
แป๊	1. แพ้	to give in, lose	ฟุตบอลทีมใดแป๊ ผมเป๋นฝ่ายแป๊
	2. ไหว	can, to be capable of	ญกถงปุ๋ยแป๊ก่อ ข้าเจ้าเอาแป๊เจ้า กิ๋นแป๊ก่อ
แป่	แปล	to translate	จ้วยแป่กำเป๋นภาษาอังกิดจิมเจ้า ผมจ้วยแป่จ๊ดหมายหื้อเป๋น
แป๋ง	สร้าง	to build	เฮือนไผกะลังแป๋ง จ้วยกั๋นแป๋งศาลาเด้อ
แปด	ป้าย	to wipe, brush	ไผเอาสีมาแปดลถผมเห่อ ขอกาวแปดนิ๋หน้อยเด๊อะ
แป๊ด	พลาด	to miss, fail	เลขแป๊ดไปหน้อยเดียว ญ่ำไม่แป๊ดเลยต๊กขี้เป๊อะ
แป๊บ	แบน	to be flat	ยางลถแป๊บเลยมาจ๋า
แปม	ไม้ขีดไฟ	match	ซื้อแปมจิม
แป๊ะ	เงินเชื่อ	to buy on credit	แป๊ะผ้าเป๋นมาใส่ บ่มีซะตังปอกะแป๊ไว้ก่อน
โป้	กล่อง	box	เก๋บกระดาษใส่โป้ ขอโป้กะดาษสักแก่นเด๊อะ
โป่ง, ป่ง	ผลิ	to begin to grow and develop	หญ้าโป่งเล็ว ญิงฝนต๊กเก๋าไม้ญิงโป่งโวย
โปด	พัง	to collapse	ดินโปดลงมา ต๋ำฝังโปดญ้อนว่าน้ำเซาะ
ไป้	สะใภ้	female relative by marriage	ตั๋วหยะไปเป๋นไป้อุ้ยคำกา

ผ

ผ๊ด	โผล่	to come up, show up	กอยโล๊ะไผผ๊ดมาฮั่น อะหญังผ๊ดออกมา

ผอ •• syn. กอย.	ดู. มอง	to see, watch	ผอกิงบะมวงตี่ก้อบไว้กำเลาะ ผอเลาะมีอะหญังพ่อง
แญง			
ผาน	ผลาญ	to destroy, ruin	ลูกบดีผานป้อแม่ เป็นจ่นญ้อนว่าสาวผานมด
ผานใจ๋	เกรงใจ	to have consideration for	ไปหมันกะผานใจ๋เบิ้น ญะหญังก่ะผานใจ๋กั้นพ่อง
ผ้าน	เข็ด, ขยาด	to be afraid of	ตั้งแต่โดนหมาขบ ผมหันหมาก่ะเลย ผ้าน
ผิ๊ดกั๋น	ท่ะเลาะ	to quarrel	คนบ้านข้าง ๆ ฮันผิ๊ดกั๋นตึงวัน ผมผิ๊ดกั๋นกะปี้หมันขนาด
ผิ๊ดอ๊กผิ๊ดใจ๋	เจ็บใจ	to feel hurt	ผิ๊ดอ๊กผิ๊ดใจ๋อยู่บ่อดายท่ะโดนว่า ผิ๊ดอ๊กผิ๊ดใจ๋ บอกหญังก่ะบ่เจื้อ
ผี๋บ้า	บ้า ๆ บอ ๆ	to be crazy	ผู้เหมินผีบ้านิ คุณจอห์นผีบ้า
เผอ	เผลอ	to be unaware	เลี้ยงละอ่อนฮ้ายบ่ดีเผอ เผอ บ่ได้ขโมยหยะเข้าบ้าน
เผิ้ง	ผึ้ง	bee	ส่งเสิมหื้อจาวบ้านเลี้ยงเผิ้ง ละวังเผิ้งหยะเตียดเน่อ
แผว •• syn. ฮอด, เถิง)	ถึง	to arrive	มาแผวเมืองไทยมะใด วันนีมาแผวบ้านเลยแล่
ไผ ••	ใคร	who	ไผจื้อจันดีเจ้า ไปกับไผ ไผก่ะได้ไปส่งจิม

ฝ

ฝอย	ฝอย	sl to chat	หมู่แม่ญิงนิ๊ชอบฝอยเนาะ ฝอยกั๋นอยู่ฮันบ่ญะกำนสักเตื้อ
ฝิ๊ด	ฝัด	to winnow	เป็นเก่งเนาะฝิ๊ดเข้าก่ะจ้าง สีเข้าแหล้วก่ะเอามาฝิ๊ดก่อน
เฝียน	ฝาด	1. to be astringent (in taste)	บะส้มโอบ่แก่แต้มันญังเฝียนอยู่

		2 to have an illusion	หันตัวเดินเข้ามาทะนึกว่าคำเมียนโ คำเมียนทะว่าจะใดมาบอกว่าข้าเจ้างาม
		พ	
พอง	หมายใจ	to have one's heart set on	มาตี้สำนักงานตึงวัน ๆ ท่าหยะพอง ไผเหอ. ไปพองสาวไว้ตางใด
พ่อง	บ้าง	else	เอาหญังพ่อง เพี่ยงมีตี้ไหนพ่อง ไผบ่มักปุ๊ลิพ่อง
พ้อม	พร้อม	to be ready	พ้อมตี้หยะไป ผมพ้อมแหล้วคับ
เพ้, เพ	นี	here, right here	มาตางเพ้ หมวกอยู่เพ้เนอ อ้องเป๋นมาเพ้เด๊อะ
เพอะ	เฉอะแฉะ	to be slushy, wet	ฝนต๊กหนตางเพอะมด
เพี่ยง, เพี่ย	เพลี้ย	plant louse	ตางเข้าบ้านเพอะแก่ เพี่ยงกินใบกุหลาบมด เอายาฆ่าเพี่ยงเหี๊ย
เพี๊ยว	ทำความสะอาด	to clean up	จ๊างคนมาจ้วยเพี๊ยวบ้าน วันติ๊ดนีหยะเพี๊ยวบ้าน
โพ้	แตก	to break	ถงปุ๋ยโพ้ กะเป๋าเสื้อผ้าโพ้
syn. ฮั่ว			
		ฟ	
ฟะ	กระฉอก	to splash out	น้ำฟะออกจากแก้ว เหล้าฟะมด
ฟัง	รีบ	to hurry	ฟังไปตางใด ฟังญะกำน ขะไจ๋เล็วผมฟัง
ฟังเตื้อ, • ฟัง...เตื้อ	อย่าเพิ่ง	wait !	ฟังกินเตื้อถ้าป้อยุ้ยก่อน ฟังเตื้อ ฟังไปเตื้อ
ฟุ่ง	กระจาย	to spread	ขี้ฝุ่นฟุ่งไปมด บ้านฮกฟุ่งมด

มด	หมด	to be all, be used up	ไปดวยกั๋นมดเลย ใจ๊ซะตังมดก่อนสิ้นเดือน น้ำมันมดถัง
มน	กลม	to be round	ละอ่อนนิ๊หน้ามนดีเนาะ
ม่วน	สนุก	to have fun	ไปแอ่วม่วนก่อ งานวัดม่วนขนาด
มอ	ง่าย	to be easy, easily	บ่ดีเก็บยาไว้ม่อมือ อู้ม่อดีเนาะ เอาวางไว้ม่อเขากะหยะเบี่ยไปเหีย
มอก, เม่า	แค	as far as, up to	ลุกนีไปมอกบ้านกำนันเต้าอั้น ใส่ปุ๋ยมอกใด ไปบ่เมิน เม่าสักลองวันก่ะปิ๊ก
มอกกำปอ	พอประมาณ	to be moderate (in quantity)	: ใส่เกื๋อนักก่อ : ใส่มอกกำปอเจ้า เอาน้ำตำนใส่มอกกำปอ เน่อเจ้า
มอกบ่ฮ้ายบ่ดี	พอใช้	fairly good	เขาะซื้อเตี่ยวมอกบ่ฮ้ายบ่ดีใส่สักตั๋ว มีคนมามอกบ่ฮ้ายบ่ดี
มอกอั้น	แค่นั้น	up to that point	ใส่ยามอกอั้นก่ะปอละ ม่อกอั้นบ่ดายบ่ถ้าเสียใจ๋
มอกอี้	แค่นี้	up to this point	อู้มอกอี้ก่ะโขด ญะกำนมอกอี้ก่ะจ่ม
มะคำ	ตอนค่ำ	in the evening	มะคำนีไปเวียงน่อ
มะคืน	ตอนกลางคืน	at night	ขอบแอ่วมะคืนดีบัดโท๊ะ
มะเจ้า	ตอนเช้า	in the morning	มะเจ้านิ๊ไปโต้งก๊โมง เป็นไปกุงเทพมะเจ้านีล่ะ
มะใด	เมื่อใด, เมื่อไร	when	มะใดหยะไปแอ่วบ้านแถม มาแผวมะใด ว่างมะใดก่ะไปเต๊อะเน่อ
มะตอน	ตอนบ่าย	in the afternoon	วันติ๊ดมะตอนไปน้ำต๊กน่อ ไปถึงแม่ฮ่องสอนมะตอนล่ะ

BEST COPY AVAILABLE

มะแลง	ตอนเย็น	in the evening	ไปเถิงเจียงฮายบอมะแลงละ ญะหญังกิ๋นมะแลงนี้
มะวัน	ตอนกลางวัน	in the day time	มะวัน นี้ญะหญังพ่อง ไปผ่อหนังมะวันน่อ
มัก	ชอบ	to like	มักกิ๋นแกงฮังเลก่อ ข้าเจ้าบ่มักไก่ทอด
มันแก๋ว	มันเทศ	sweet potato	มันแก๋วกิโลเต้าใด
มันอะลู	มันฝรั่ง	potato	แม้วเอามันอะลูมาขาย บางเตื้อมันอะลูก่ะแปง
มัว	มัวแต่	to be busy with	มัวญะหญังอยู่ฮ้องเป่นเมิน เป็นมัวญะกำนเลยมาบ่ได้
มาน	ท้อง	to be pregnant	เป็นกะลังมานได้หึกเดือนละ หมูมานปอหยะดีเกิดละ
มีดญับ	กรรไกร	scissors	มีดญับเถียนนี้หองไผ ขอยืมมีดญับกำโล๊ะ
มีนตำ	ลืมตา	to open the eyes	ใค่ลับจนปอมีนตาบขึ้น มีนตำผ่อละกะลับไปแหม
มีน	ลื่น	to be slippery	ฝนต๊กถนนมีน หนตางมีนบ่ดีขีลถเล็ว
มุย	ขวาน	axe	มุยเถียนนี้หนักขนาด
เม็ด	เมล็ด, เม็ด	seed	ก้วยมีเม็ดก่อ
เมย, เมือย	ไข้	fever	ตะวานี้เม่ยเลยบ่มาญะกำน
เมิน	นาน	to be long	อยู่ตี้นี่เมินละหญัง อยู่บ่เมิน ลองปีบ่ดาย
เมิบจะเล้อ	พังพาบ	to lie face down	ไผเมิบจะเล้ออยู่ฮัน นอนเมิบจะเล้อ เมิน ๆ บ่ได้
เมี้ยน	วอด, วอดวาย	to consume	ฮ้อนจนปอพักเมี้ยนไปมด
เมือ, เมีย (syn.ปึก)	กลับ	to go back	พ่ง เมือ เตื้อ บึ๊ด เมียบ้านตวยกั๋น
แม่เลี้ยง	แม่เลี้ยง	1. stepmother	แม่เลี้ยงผมอาญุหน้อยกว่าแม่ผม

		2 female millionire	แม่เลี้ยงบัวคำเป็นมีตี้นัก
แมหมอน	ทวด	great grandmother	แม่หม่อนอาญุเก้าซิบแหล้ว
แม่อุ้ย, แม่เฒ่า	ย่า, ยาย	grandmother	แม่อุ้ยบ่สบาย แม่เฒ่าไปตางใด
แมงงน, แมงวัน	แมลงวัน	fly	แมงงนตอมกั๋บเข้า
แมงบ้ง	หนอน, บุ้ง	worm, carterpillar	แมงบ้งกิ๋นใบมด กุหลาบเก๊านีมีแมงบ้งนักขนาด
แมน	โผล่,	to snow up	อะหญังแมนออกมาฮั้น
	เยียมหน้า	to stick one's head out to see	แมนหน้าผ่อกำโล๊ะไผอยู่ฮั้นพ่อง บ่มีไผแมนมากำแหล้ว
แม่น •• syn.ใจ้	ใช่	1. expression used to convert a state ment into a yes or no question	ปากกำด้ามนีหองตั๋วแม่นก่อ บ่แม่นคับ แม่นก่ะว่าบ่แม่น
		2. That's it !, Yes !	ปากกำสีแดงแม่นหองผมละ
แมบ	แลบ	to flash (as lightning)	ฟ้าแมบจ๊ะอี้ญังหยะไปอยู่ก๊ะ ฟ้าแมบบ่ดายบ่ถ้ากั๋ว
โม้ syn. โว	ขี้อวด, ขี้คุย	to be boastful	ฟังเป๋นโม้ม่วนดี ลุงคำเป๋นคนขี้โม้
ไม่, ไม๊	ไม้	wood	ไปตั๊ดไม่มาแป๋งเฮือนใหม่
		ย	
ไย๊	1. พี่สาว	older sister	ไย๊ผมญะกำนตี้ ล.พ.ช. แม่ญิงคนนั่นไย๊ผม
	2. พี่	title used with the first name of an older female	ไย๊สมศรีเป๋นคนใจดี จ้วยฮ้องไย๊บังอรหื้อกำเต๊อะ
		ล	
ลก	ถอน	to pull out	ลกหญ้าออกหื้อหมด เก๊าตี้มันบ่งามก่ะลกคว่างเหีย

BEST COPY AVAILABLE

ล่น, แล่น	วิง	to run	หยะไปล่นกำเดียวหยะข้าว เจ็บแข้งล่นบ่ได้
ลวก	ลวก	roughly	ญะอะหญังลวก ๆ มันบ่ดี
ลวด	1. เลย	to be beyond, further	ไปกาดแหล้วหยะลวดไปไปละณีย์ ลวดไปคาลากำงหื้อกำเด๊อะ เดินลวดไปแผวปะตู่เจียงใหม่
	2. ลวด	wire	หยิบลวดขัดนันมากำ
ล้อ	เกวียน	cart	หน้าฝนท่าหยะนังล้อเข้าไป ขอยืมล้อไปลากเข้าจิม
ละอ่อน	เด็ก	children	ละอ่อนคนนี ลูกไผ ข้าเจ้าฮักละอ่อน
ละ, ล่ะ	แล้ว	already	ไปละ กินเข้าล่ะญัง มีแฟนละกา อาญุสามซิบปีละ
ลับ	หลับ	to sleep	ใค่ลับก่ะไปลับเหีย
ลาสา	1. รับอาสา	to volunteer	ข้าเจ้าลาสาไปซื้อดอกไม้หื้อ ไผหยะลาสาไปจ้วยผมพ่อง
	2. วางใจ, ไว้ใจ, เผลอ	to trust	ละอ่อนบะเดียวลาสาบ่ได้ เลี้ยงละอ่อนฮ้ายบ่ดีลาสา
ลำ	อร่อย	to be delicious	เข้าหนมนี้ลำดี กับเข้าวันนี่ลำขนาด
ล้ำไป, ล้ำเหลือ	เกินไป	too much	ฮ้อนล้ำไป อ้วนล้ำไป
ลึก, ลึกหลึน	โง่	to be stupid	คนลึก ผู้จ๊ะใดก่ะบ่เข้าใจ่
ลืน	กลืน	to swallow	เจ็บคอ ลืน หญังก่ะบ่ลง
ลื้ม	ซ้ำ, ทวน	to repeat, review	ก่อนหยะส่งลายงานผ่อลื้มกำเด๊อ เป็นญะบ่ดีผมต้องมาลื้มใหม่
ลุ๊	ผุพัง	to be dilapidated	เฮือนหลังนี่ลุ๊แก่
ลุ๊ต้อง	ท้องเสีย	to have diarrhea	วันนี่ลุ๊ต้อง เลยไปไหนบ่ได้

ลุ๊ก	ลุก	to get up, rise	ตะเจ๊าลุ๊กกิ๊โมง เป๋นลุ๊กหื้อข้าเจ้านัง
ลูกจาย	ลูกเขย	son-in-law	ลูกจายบ้านนี้เป๋นตำหนวด นีกาลูกจายกำนัน
ลูกบ่าว	ลูกชาย	son	ลูกบ่าวผมเฮียนอยู่กุงเทพ
ลูกสาว	ลูกสาว	daughter	อีแม่มีลูกสาว สามคน
เล้ย	1. เลื้อย	to crawl	งูเขียวเล้ยก๋ายหน้าไป
	2. ช้า	s. to be slow	เป๋นญะกำนเล้ยขนาด เล้ยแก่บ่ไหว
เลา	งาม, หล่อ	to be good looking, beautiful	ลูกบ่าวเป๋นเลาดี แฟนตั๋วบ่เลาแต้บ่เลาว่า
เล่าขวัญ	นินทา	to gossip	ตั๋วบ่ดีเล่าขวัญเป๋น เล่าขวัญคนอื่นบ่ดี
เล็ก, ลึก	ลึก	to be deep	น้ำบ่เล็ก เดินข้ามได้ เข้ากองไปเล็กก่อ
เลิง	เพลิน	to enjoy	เลิงจ้นปอลืมกำน
แล่	เหรอ, รึ	1. interrogative particle used in a yes-or-no question	บ่ไปแล่ แต้แล่
		2. Is that so?	แล่เจ้า
โล้	1. รื้อถอน	to tear down	โล้หลังคาออกเหีย
	2. หก, หกรด	to be spilled	ไผญะถงเข้าโล้เห่อ เข้าหนมโล้มด
โลงเลียน	โรงเรียน	school	วันนี่ไปโลงเลียนก่อ
โล๊ะ, เลาะ	สิ, ซิ, ไง	a particle indicating definiteness or emphasis	ขอหน้อยโล๊ะ จ้วยกำเลาะ อยู่ฮั่นเลาะ

ว

วอก	ลิง	monkey	หน้าเหมิ่นวอกเลย ฮ้ายหยังวอกนี๊

วอกนัก	กะลอน	to be deceitful	บ่ดีหั๊ดเป๋นคนวอกนัก ป้อจายวอกนัก
วันพูก	วันพรุ่งนี้	tomorrow	วันพูก หยะไปเจียงดาว
วันฮือ	วันมะรืน	the day after tomorrow	ก้อยไปวันฮือ ก่ะแหล้วกั๋น วันฮือหยะไปงานศพ
วัก	ช้อน	to dip up	วัก น้ำจากโอ่ง วักเอาไก่ตินนันขึ้นกำ
วิด	กระโดด	to jump	วิดข้ามฮ่องน้ำ เล่นวิดเจี๊อก
วี	พัด	to fan, fan	ยืมวีมาวีกำดุ๊
เว่า, เขี้ยวเว่า	ฟันหลอ	a worn-down tooth	กิ๋นเข้าหนมหวานนักเขี้ยวหยะเว่า
เวียง	ตลาด, เมือง	down-town	วันนี่หยะไปเวียง เข้าเวียงแล่
แว่	แวะ	to stop in	ก่อนเข้าเวียงหยะแว่ไปหา
แวด	แวดล้อม	to surround	ปูกเก๊าดอกไม้แวดเสาธง
แว่น	กระจก	mirror	ยืมแว่นมาส่องผ่อหน้าหน้อยโล๊ะ
โว	ขี้คุย, ขี้อวด	to be boastful	บ่ดีเจื๊อเป๋น เป๋นโว
โวย, เวย	เร็ว ๆ	quickly	ไปละมาโวย ๆ หนา ขะไจ๋ โวย ๆ ฝนหยะตึกละ

ศ

สั๊ด	1. สด	to be fresh	พักวันนี่บ่ปอสั๊ดเต้าใด
	2. โผล่	to come up	ไผสั๊ดมาฮั้น สั๊ดลุกไหนมา
	3. หลงฝูง	to be in the wrong group	ไก่ไผสั๊ดเข้ามานี่
สลิด	ดัดจริต	to be affected	ละอ่อนแม่ญิงคนนี่สลิดนัก
สลุง	ขัน	bowl	จ้วยส่งสลุงหื้อกำเต๊อะเจ้า
สวก	ดุ	to be fierce, cruel	เมืองนี้เมืองคนสวก หมาบ้านนี้สวกขนาด
สวกแส่, แส่	ยุ, ยุยง	to insite	บ่ดีสวกแส่หื้อคนผิดกั๋น

สวาย	ส่าย, เขย่า	to shake, sway from side to side	สวายกิ่งไม้ สวายขวดก่อนกิน ขับลถสวายไปสวายมา
ส่อ	ฟ้อง	to tell on	เป็นไปส่อว่า โดนแก้ง ไปโฮงเฮียนโดนตี๋กะปึกมาส่อป้อแม่
สอด	เที่ยว, เดินเล่น	to walk for pleasure	ไปสอดต๋ำหมู่นี่ ไปสอดกาดมา
สะเบิ้งสะเจิ้ง	ตกใจ	to get frightened	อู้ดังจ๋นปอสะเบิ้งสะเจิ้ง เอ็กใส่จ๋นปอสะเบิ้งสะเจิ้ง
สะป๊ะสะเป๊ด	หลายอย่าง	many different kinds	วันนี้มีกั๊บเข้าสะป๊ะสะเป๊ด ซื้อคั่วมาสะป๊ะสะเป๊ด
สะปาย	สะพาย	to carry on the shoulder	สะปายกะเป๋าไปตางใด
สะเป๊ะสะป๊ะ	ปนเป	mixed in a disorderly	คั่วบนโต๊ะวางสะเป๊ะสะป๊ะไปมด กินหญังสะเป๊ะสะป๊ะหยะลุ๊ต้องเน่อ
สะมัก	สำลัก	to choke	ไอจ๋นปอสะมัก สะมักน้ำ
สะลี	ฟูก, ที่นอน	mattress	เกื่อสะลีหื้อเป็นนอน
สะเลสะลำ	ถลำ, ถลา	to reel, stagger	ญู้จ๋นปอสะเลสะลำ
สะแล่	เกือบ, จวน	almost, nearly	สะแล่ต๋ายแหล้ว สะแล่ไปบ่ตันลถ
สะหล่า syn จ้าง	ช่าง	artisan	สะหล่าขุดหลุมเล็กม่อกใด
สักกำ, สักบึ๊ด	อีกประเดี๋ยว	in a little while	ถ้าสักกำเด้อ แหมสักบึ๊ดก้อยไป
สักหน้อย	อีกหน่อย	a little bit more	ฟังอิ่มเตื้อกินแหมสักหน้อยก่อน
สับปะหลี้	1. โลเล 2. สับปลับ	unpredictable to be deceitful (in the sense of saying one thing to one person and another to another)	เอาหื้อแต้ ๆ บ่ดี สับปะหลี้ เป็นเป่นคนสับปะหลี้ คนสับปะหลี้เจื้อบ่ได้

ส๊ะ	วาง	to put down	เถิงเวลากิ๋นเข้าแหล้วส๊ะกอน เอาเตียวไปส๊ะไว้ไหนบ่ฮู้
สาด	1. เสื่อ	mat	นังบนสาดเพ้
	2. สาด	to splash	ฝนสาดเข้าหน้าต่าง
สายอั้ง syn. ต้าย	เข็มขัด	belt	สายอั้งเส้นนี้ท่าหยะแปง
ส้าย	ชดใช้	to repay, pay the debt	ผมญะปากกำหายละผมหยะซื้อส้าย เอาดังไปส้ายเปิ้นเหีย
สิ๋	สอย	to pick by means of a long pole with a basket or prong on the end	เดียวหยะสิ๋บ่ะม่วงมาหื้อกิ๋น
สึงดึง	ทึม, เซ่อ	to be dull, foolish	อ้ายเป็นคนสึงดึงแม่นก่อ
สุมา, สุมมา	ขอโทษ	Excuse me !, to apologize	สุมาเต๊อะเจ้า บ่ได้ตั้งใจ๋ ขอสุมมาเต๊อะคับ
สุด	มุ้ง	mosquito net	กำงสุดหื้อเป็นเหีย ญุงหยะขึบ
สุ้น	จุ้น, ยุ่ง	to be meddlesome	ฟังมาสุ้นเตื้อ เป็นขอบเข้ามาสุ้นกั๊บงานผมดี
สุ๊บ	ใส่, สวม	to put on	สุ๊บหมวกสีแดง สุ๊บเสื้อตั๋วใดดี
สุ่ย	หลอก	to deceive	สุ่ยหื้อเปิ้นไปป๊ะกั๋น คนใหญ่มักสุ่ยละอ่อน
สู่	เลี้ยง	to feast	ญกน้ำมาสู่แขกกำตุ๊ เอาเข้าหนมไปสู่กั๋นกิ๋นเน้อ
สูน	ปน	to mix	เอาถั่วกะงามาสูนกั๋นเหีย
เสย	เฉย	to be impassive	บ่ถ้าสนใจ๋เสย ๆ ไว้ เป็นเป่นคนเสย
เสี้ยง * syn. มด)	หมด	up, all up	ขายคัวเสี้ยงละกา
เสี้ยงอ๊ก-เสี้ยงใจ๋	หมดกำลังใจ	to be discouraged	ผมเสี้ยงอ๊กเสี้ยงใจ๋ละอู้จ๊ะใดเป็นกะบ่ฟัง

เสี้ยงอย่าง	เหลือเกิน	extremely	บ่งามเสี้ยงอย่าง สึงดีงเสี้ยงอย่าง
แส็บ	หยิบเล็ก- หยิบน้อย	to pilfer	ไผแส็บซะดังไป ละอ่อนแส็บเข้าหนมไปกิ๋น

ห

ห็ก	หก	six	มีคนงานซิบห็กคน
หญ้อ	ประชด	to be sarcastic	เป๋นอู้หญ้อผมหมันขนาด ละอ่อนซอบญะหญ้อคนใหญ่
หญ้าม	เคยตัว	to be in the habit of	ตวยใจ๋นักหยะหญ้าม เป๋นญะหื้อผมหญ้าม
หน	ทิศ	point of the compass	ไปหนใดเห่อ ว่าหยะไปหนใต้
หนตาง	ถนน, ทาง	street, road	หนตางไปอำเภอแม่จันดีก่อ
หน้อง	น้อง	little used before the first name of a younger person	หน้อง ๆ มาเพ้กำ หน้องแดงไปตี้ไหน ผมมีหน้องสาวห้าคน
หน้อย	น้อย, นิดหน่อย	to be little	มีซะดังหน้อยเดียว ข้าเจ้าเอาหน้อยเดียวกะป่อ
หม	ชอบพอ	to like very much	หญังมาหมแอ่วแต้ว่า คนเป๋นฮักเป๋นหมกั๋น
หม้ด	มด	ant	หม้ดแดงอยู่บนเก๊าบ่ะม่วง
หมั้น	1. ขยัน 2. บ่อย	to be diligent often	เป๋นหมั้นญะกำนแต้ ๆ ไปแอ่ว หมั้น ก่อ เกยป๊ะกั๋นบ่ปอ หมั้นเต้าใด
หมิ้ง	ฉุน	a little angry	อู้จ๊ะใดก่ะบ่ฟัง หมิ้ง ละเด้อ
หมู่เฮา	พวกเรา	we, our group, us, our	หมู่เฮาหยะไปดอยเต่าวันติ๊ด คนซอบว่าหมู่เฮาอู้กั๋นดัง
หยะ	จะ	will, shall	หยะไปกิ๋นเข้า ตัวหยะมามะใด

หยื่อ	เอื้อม	to reach for	หยื่อเติงก่อ หยื่อ บ่ะม่วงแก่นบู้นกำเต๊อะ
หลัวก	ฉลาด	to be intelligent	ลูกไผนี๊ หลัวกแต้หลัวกว่า
หลัว	ฟืน	firewood	โบ๊ะหลัวกาคับ
หลานจาย	หลานชาย	nephew	หลานจายเป๋นหลัวกเน๊าะ
หลีด	1. ดื้อ	to be stubborn	ละอ่อนคนนี๊หลีดแก่
	2. เคยชิน	to be familiar with	อยู่ ๆ ไปก่ะหลีดไป
หว่าง	1. ระยะ	period	หว่างนี๊บ่ใค่ไปไหนมันฮ้อน
	2. ระหว่าง	between	ปูกเก๊าบ่ะนาวไว้หว่างเก๊าบะป้าว
หอง	ของ	belonging to	ลถหองไผ แฟนหองเป๋น
หอมเตียม	กระเทียม	garlic	ซื้อหอมเตียมสองบาท
หอมบัว	หัวหอม, หอมแดง	onion	ปีนี๊ปูกก้าหอมบัว
หัน	เห็น	to see	หันไผญ่างก๋ายไปพ่อง ผ่อหันก่อ
หับ	งับ, ปิด	to close	ก่อนไปหับหน้าต่างจิมเด้อ
ห่าง	ร้าง	to be neglected	ตะก่อนสวนห่างนี๊เป๋นหองไผ
ห้าว	ใจร้อน	to be impetuous	คุณบ็อบนี๋ห้าวแก่ ญะกำนบ่ดีห้าว
หิงไฟ	ผิง	to warm at the fire	หน้าหนาวเป๋นชอบนั่งหิงไฟ
หีบ	1. หีบ	box	เก็บคัวใส่หีบ
	2. โลง	coffin	เป๋นแป้งหีบขาย ใค่ได้หีบไม้สักกะว่าไม้อะหญัง
	3. ซด	to sip drawing in the breath	เอาจ้อนมาหีบน้ำแก๋งนี๊
หึก	ใหญ่	to be big	เส้นผมเป๋นหึก เจื๊อกเส้นตี้หึก ๆ หน้อย
หื้อ	ให้	to give	เป๋นหื้อดอกไม้ตั๋ว เอาจ๊ดหมายไปหื้อเป๋นกำ

เหอ	1. เหอ	to be excessively proud	เป๋นเหอลถใหม่ จาวบ้านกะลังเหอถนนใหม่
	2. เอ่ย	interrogative particle used in the introduction to a riddle	ไปไหนมาเหอ แฟ่นไผมาเหอ ญะอะหญังเหอ
เหง้อ	เหม่อ	to be vacant, aimlessly	เดินเหง้อเดียวลถก่ะหยะจนเน้อ เป๋นเหง้อผ่อหญังก่ะบ่รู้
เหิด	หัวเราะลัน	to roar with laughter	เป๋นเหิดจ่นปอคนหันมาผ่อ เหิดดังอายเป๋น
เหิบ	ไล่	to chase away	เหิบละอ่อนไปไก่ ๆ ไก่หยะเหิบเน้อ
เหีย	เสีย, ซะ	a particle used for emphasizing, away, at all, up.	ใค่กินก่ะกินเหีย ไปเหีย มาบ่ตันเหีย
แหม	อีก	more	กิ๋นแหม เอาเข้าแหมก่อ
แหล้ว	แล้ว	already	ป๊ะกั๋นแหล้วละกา ต๊กลงกั๋นแหล้ว
แหล่ว	เละ	to be mushy	ผสมปูนใส่น้ำนักไปหน้อยเลยแหล่วไป บ่ะก้วยเตดเตี๊ยะจนปอแหล่ว
ใหญ่	1. ใหญ่	to be big	กะเป๋าแก่นใหญ่ บ้านหลังใหญ่
	2. โต, เติบโต	to grow up	ละอ่อนใหญ่โวย เก๊าไม้ใหญ่โวยขนาด
อ่วง	ห่วง	to be worried	ค่ำละเป๋นหญังบ่มาเตื้อน่าดีอ่วงเนาะ ป้อแม่เป๋นอ่วงลูก
อ่วย	ฟุ่มเฟือย	to be luxurious	หว่างนี๊ใจ๊ขะดังอ่วยบัดโท๊ะ บ่ดีสอนหื้อละอ่อนอ่วย
ออด	ประจบประแจง	to flatter	ออดหน้อยเดียวเป๋นก่ะใจ๋อ่อน

ออน จมออน	สีชมพู	pink	สาวใสเสื้อสีออน
อ้อน	ประจบ, ขี้แย	to flatter, fawn	ละอ่อนขี้อ้อน ใหญ่ละญัง อ้อนอยู่กา
อ่อย	1. ล่อใจ	to temp	เตื่อนี๊เป็นเอาหญังมาอ่อย
	2. โปรย	to scatter	แลงนีอ่อยเข้าไก่ละญัง
อะหญัง, หญัง	อะไร	what	ญะอะหญัง เอาอะหญัง หญังก่ะได้
อะเลิ้มเพิ้มเพ้อ	รุ่มร่าม, เผละผละ	to be oversized	คนอ้วนมันตึงอะเลิ้มเพิ้มเพ้อ
อะหลิกจิ๊กจ๊อก	เล็ก ๆ น้อย ๆ	to be trifling	ขอบซื้อของอะหลิกจิ๊กจ๊อก
อั้นกา	งั้นเหรอ	Is that so ?	อู้เต้าอี้โขดอั้นกา
อ้าย	พี่ชาย	older brother	ข้าเจ้ามีอ้ายคนเดียว อ้ายหยะไปตางใดเจ้า
อำ	โกหก	to tell a lie	เป็นอำบ่ดาย บ่ถ้าเจื้อ
อึกขลิก	คลางแคลงใจ	to have doubts	ญังอึกขลิกอยู่บ่ใค่เจื้อเตื้อ
อึ๊ด	เหนื่อย	to be tired	อู้สึกอึ๊ดปัดโท๊ะ วันนีอึ๊ดกว่าตะวา
อีนาย, อีหน้อง	น้อง, หนู	title placed before the name of a girl or a woman	อีนายจ้วยอีแม่กำเด๊อะ อีหน้องไปตางใด อีหน้องแดงอยู่ฮั่นก่อ
อี๋	อี๋	no	ไปก่อ : อี๋บ่ไปละ อี๋ บ่กินละ
อื้อ, เอ้อ	เออ	yes	อื้อ แม่นละ เอ้อ ไปตวยก่ะ
อุ๊ก	บ่ม	to ripen	สิ้บ่ะม่วงลงมาอุ๊กหื้อสุ๊ก
อุ่ม	กุม	to hold	เอามืออุ่มไว้ บ่าวอุ่มมือสาว
อู้	พูด, คุย	to speak, talk	เป็นอู้กันว่าน้ำหยะท่วม ผมอู้ว่าผมบ่มัก

เอก	สะโกน	to shout	ผู้ดี ๆ บถ้าเอก อะหญังกะเอกเอาเอกเอา
เอ็ก	ดวาด	to yell at	เอ็กใสละอ่อนจ่นปอสะเบิ่งสะเจิ้ง
เอ็อะ	เรอ	to belch	กิ่นอิ่มจ่นปอเอ็อะ
เอิ้น	สะโกน	to shout	ไผมาเอิ้นอยู่ฮั้น
เอี๊ยน	ฝนหยุด	to stop raining	ฝนเอี๊ยนละไปเต๊อะ ถ้าฝนเอี๊ยนก่อนก้อยไป
แอว **	เทียว	to travel	ไปแอ่วเจียงใหม่มา
ไอ้หน้อง, ไอ้หน้อย	น้องซาย	title placed before the name of a boy or a man	ไอ้หน้องจื้อว่าจ๊ะใด ไอ้หน้องอ้วนเป็นลูกไผ

ฮ

ฮก	รก	to be untidy	บ่ได้เผี๊ยวบ้านหลายวันละฮกขนาด
ฮ็ด	รด	to water	ฝนต๊กบ่ถ้าฮ็ดน้ำพัก
ฮ็ดน้ำ	รดน้ำ	to pour water on	ไปแอ่วฮ็ดน้ำสาวต๋ำกาด สงกานก่ะมีกำนฮ็ดน้ำดำหัว
ฮบ	รบ	to fight	ไทยกะพม่าฮบกั๋น ปี้น้องกั๋นฮบกั๋นบ่ดี
ฮอง	รอง	to place beneath	เอาจานมาฮองถ้วยกำแฟเหีย
ฮ่อง	ร่อง	furrow	วิดข้ามฮ่องได้ก่อ ขุดฮ่องหื้อน้ำไหล
ฮ้อง	1. ร้อง	to utter characteristic cries	ละดุ้งเสียงควายฮ้อง เสียงนกฮ้องม่วนดี
	2. เรียก	to call	ผ่อเลาะไผฮ้อง คุณโรสคับหัวหน้าฮ้อง
ฮอด ** syn.แผว, เถิง)	ถึง	to arrive	กะสังมาฮอดบะเดี่ยวนี๊
ฮ้อน	ร้อน	to be hot	วันนี่อากาศฮ้อน
ฮอย	รอย	trace, mark	ต๊ดกะดาษตวยฮอย ฮอยมือไผ

อะ	สาด	to throw	อะน้ำควางเหีย
อัก	รัก	to love	ผมอักเบื้อนผมขนาด
อัด	รัด	to tie	เอาผ้าอัดแขนไว้
อัน	นั่น	there, over there	อยู่ไหนอัน ไผอยู่อันพ่อง
อับ	รับ	to receive	ได้อับจ๊ดหมายแฟน
อั้ว	รั้ว	to leak	หลังคาบ้านอั้ว ถงอั้ว
อั้ว, อั๋วะ	รั้ว	fence	ซื้อไม้ไผ่มาแป่งอั้ว อั้วลุ๊ญ้อนควายมันโต
อ้า	ปลาร้า	fish preserved with salt	กินอ้าติ๊บละวังพยาธิ มักอ้าก่อ
อาก	อาเจียน	to vomit	กินเหล้าละก่ะอาก
อาง	ราง	trough	ล้างอางเข้าหมูจิ่มเด้อ เอาน้ำใส่อางละญัง
อ้าง	เลิกร้าง	to divorce	ผัวเมียกู่นี่เบิ้นอ้างกั๋นเมินแหล้ว
อ้าน	ร้าน	store, shop	ไปซื้อยาตี้อ้านขายยา
อ้าย	1. ชน	to be naughty	ละอ่อนป้อจายดึงอ้าย
	2. ร้าย	to be bad	เบิ้นเป่นคนอ้าย
อำฝน, อำ	ตากฝน	to expose to rain	ญ่างอำฝนมา ฝนไล่อำ
อำ	รำพันถึง	to talk at length	อู้อำอยู่อันบ่แหล้วสักเตื้อ
อำฮิอำไฮ	พูดรำรำพัน	to talk repeatedly and at length	ก้ายละเน้อมาอำฮิอำไฮ อยู่ได้
อุดัง, อุดั๋ง	จมูก	nose	หม้ดเข้าอุดัง อุดังคุณโจดี้งามขนาด
อู้	รู้, ทราบ	to know	อู้ก่อว่าหัวหน้าไปไหน เป็นบ่อู้ว่าตั๋วมีแฟน

ฮู้คิง	รู้สึกตัว	to be conscious	ญะหญังไปบ่ฮู้คิงเลย เป็นฮู้คิงละ
ฮู้สึก	รู้สึก	to feel	ฮู้สึกเป็นจั๊ะใดพ่อง
ฮูด	รูด	to draw	ฮูดม่านกำเด๊อะฮ้อนแก่ ฮูดเอาใบออกเหีย
ฮูบ	รูป	picture	ไผหื้อฮูบเบิ่นเห่อ
แฮ่น sl	แล่น	to go around	หยะแฮ่นไปตางใดแหม เป็นแม่ญิงบ่ดีแฮ่น
เฮีย	เรีย, เรียราด	to be scattered all over	ขี้เหอะเฮียเต็มสนาม ไผเอาหญังมาเฮียไว้นี๊
เฮียน	เรียน	to learn, study	เฮียนจ๊บอะหญังมา เฮียนหนังสือดีไหน
เฮือน	บ้าน	house	เฮือนไทยไผงามดี ตะวาผมบ่ได้อยู่เฮือน
เฮือนเย็น, บ้านศพ	งานศพ	funeral	คืนนี๊หยะไปเฮือนเย็นตวยหัวหน้า บ้านศพอยู่ตี้ไหน
โฮง	โรง	clf. for buildings whose names have "โรง" as their first element	เมืองนี่มีโฮงหนังก๊โฮง โฮงยามีลองโฮง
โฮงพัก	โรงพัก	police-station	ต๋ำหนวดอยู่โฮงพัก
โฮงยา	โรงพยาบาล	hospital	โฮงยามีหมอก๊คน เป็นเข้าโฮงยาตะวา
โฮงเฮียน	โรงเรียน	school	โฮงเฮียนมีนักเลียนนัก ไปโฮงเฮียนก่อ

BEST COPY AVAILABLE